

NAŠA KOMUNA

GLASILO IZDAJATELJSKE SKUPNOSTI OBČINSKE SKUPŠČINE LJUBLJANA - VIČ - RUDNIK

Leto III.

Ljubljana, september 1963

Številka 10

POMOČ PRIZADETEMU SKOPJU

Brezmejna solidarnost naših občanov bratskemu mestu

Dne 26. julija, nekaj minut po peti uri zjutraj, je makedonsko glavno mesto doživelo katastrofo, ki je doslej še ne pomnijo. Huda elementarna nesreča, ki je v nekaj trenutkih opustošila Skopje, je popolnoma uničila eno naših najlepših mest, ki smo ga s prizadevanji vseh jugoslovanskih narodov, zgradili po vojni in mu tako dali zares ime našega mesta, simbola borbe in naporov vseh naših narodov. Zato je katastrofalni potres, ki je uničil in prizadejal hudo materialno izgubo, še toliko bolj pa opustošil številne domove in njihove stanovalce, ki so jih za vselej pokopale ruševine usodnega julijskega jutra in zapustile za njim nezabrisane sledove.

Vsa domovina je v nekaj urah po usodnem potresu, priskočila nesrečnemu mestu na pomoč. Prve pošiljke hrane, zdravil, najrazličnejšega sanitetnega materiala, številne ekipe reševalcev in kdo še vse, so bili namenjeni mestu groze, mestu, ki je v tistih nekaj nepozabnih sekundah spremenilo svoje obličje in se v usodnem trenutku združilo z zemljo. Pomoč je prihajala od vsepovsod. Tudi naši ljudje, naši delovni kolektivi, organizacije, društva, zavodi in vsi, med katerimi je globoko odjeknila skopska tragedija, so ponudili svoje roke, svoja srca...

Pomoč, ki so jo zbrali naši kolektivi je še enkrat pokazala široko solidarnost in sočustvovanje žrtvam katastrofalnega potresa. O tem govorijo tudi podrobna statistična poročila:

- KOVINSKA INDUSTRIJA NA IGU je darovala iz sklada skupne porabe 1 milijon dinarjev, za krvodajalsko akcijo pa se je prijavilo kar 42 krvodajalcev.
- KMETIJSKO POSESTVO BARJE je dalo ponesrečenemu Skopju pomoč v višini enodnevnega zasluzka (600 tisoč dinarjev), razen tega pa še 17.370 kg zelenjave.
- ILIRIJA je prispevala iz dvodnevnega ali večdnevnega zasluzka 500 tisoč dinarjev ter 2000 kg sveč, vrednost v materialu pa je dosegla višino 120 tisoč dinarjev. Obenem se je za krvodajalsko akcijo prijavilo 29 krvodajalcev.
- MERCATOR — iz sklada skupne porabe 1 milijon, enodnevni zaslužek v višini 1 milijon dinarjev, 5000 kg limon in 3500 kg mila ter 2 milijona dinarjev vrednosti v materialu. V podjetju se je za krvodajalsko akcijo prijavilo nič manj kot 35 delavcev in uslužbencev.
- INSTITUT ZA ELEKTRONIKO IN AVTOMACIJO — iz sklada skupne porabe 500 tisoč dinarjev in pa 28 krvodajalcev.
- ELEKTROGOSPODARSKA SKUPNOST SLOVENIJE — 5 milijonov iz sklada skupne porabe, iz 2-dnevnega ali večdnevnega zasluzka 1 milijon

100 tisoč dinarjev in barako s prostornino 200 m², vrednost v materialu pa je dosegla 5 milijonov dinarjev. ELES je nudila ponesrečenemu Skopju tudi večje število svojih strokovnjakov za pomoč pri obnavljanju porušenega mesta.

- DOM GRADBENE SREDNJE SOLE — iz sredstev dvo- ali večdnevnega zasluzka 100 tisoč in 100 postelj, ki jih je ponudilo makedonskim otrokom, ki so ostali brez svojih staršev in domov.

Obujanju spomninov na nesrečne dni so otroci odmerili precej časa.

- LESNI KOMBINAT — 1 milijon 50 tisoč iz sklada skupne porabe, 115 krvodajalcev.
- AGROBIRO — enodnevni zaslužek v višini 120 tisoč dinarjev.
- KEMIČNI INSTITUT „BORIS KIDRIČ“ — 200 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe, enodnevni zaslužek, 5 krvodajalcev.
- ELEKTROINSTALACIJE — enodnevni zaslužek — 60 tisoč dinarjev.
- BIRO ZA GOZDNO NACRAOVANJE — iz sklada skupne porabe 100 tisoč dinarjev.
- KIP, KERAMIKA IN PECARSTVO — enodnevni zaslužek v višini 150 tisoč dinarjev.
- INSTITUT ZA METALNE KONSTRUKCIJE — 50 tisoč iz sklada skupne porabe, enodnevni zaslužek v višini 150 tisoč dinarjev, strokovno pomoč in 10 krvodajalcev.
- ELEKTROPRENOS — 1 milijon iz sklada skupne porabe, 500 tisoč dinarjev kot prispevek iz enodnevnega zasluzka ter strokovno ekipo za daljnovode.
- ANGORA — enodnevni zaslužek — 1,200.000 dinarjev, volnene pleteni-

ne, 1 milijon vrednosti v materialu ter kar 127 krvodajalcev.

- VINOCET — 250 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe, enodnevni zaslužek, pomoč v hrani in osem krvodajalcev.
- ZAVOD ZA PROSVETNO PEDAGOSKO SLUŽBO — iz sklada skupne porabe 50 tisoč dinarjev, enodnevni zaslužek 60 tisoč dinarjev.
- VEDROG — 500 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe, enodnevni zaslužek, 12 krvodajalcev.
- DOM NA BOKALCIH — 250 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe,

enodnevni zaslužek in trinajst krvodajalcev.

- TECHNOGRAD — enodnevni zaslužek v višini 1 milijon dinarjev, pomoč v materialu, 500 tisoč dinarjev vrednosti v materialu, strokovna pomoč, 35 krvodajalcev.
- UTENSILIA — 1 milijon iz sklada skupne porabe, 750 tisoč dinarjev kot prispevek enodnevnega zasluzka ter 71 krvodajalcev.
- ELEKTROPROJEKT — enodnevni zaslužek — 300 tisoč dinarjev, pomoč v materialu, vrednost sredstev v materialu — 150 tisoč dinarjev in kader za projektiranje ter trideset krvodajalcev.
- MIZARSKA ZADRUGA VIČ — iz sklada skupne porabe 150 tisoč dinarjev, enodnevni zaslužek, 14 krvodajalcev.
- ZIČNICA — 500 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe, en varilni aparat, 27 krvodajalcev.
- VETERINARSKI ZAVOD — enodnevni zaslužek.
- STUDENTSKO NASELJE — enodnevni zaslužek, 12 krvodajalcev.

- LJUBLJANSKE OPEKARNE — 1-dnevni zaslužek v višini 400 tisoč dinarjev, 2 varilna aparata, strokovno pomoč in 20 krvodajalcev.
- SLOVENIJA CESTE — 5 milijonov 500 tisoč dinarjev iz sredstev sklada skupne porabe, strokovno pomoč.
- ZAVOD ZA AVTOMACIJO — iz sklada skupne porabe 1 milijon dinarjev.
- STANOVANJSKA SKUPNOST ROZNA DOLINA — 100 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe.
- LPI PODPEČ — enodnevni zaslužek s prispevkom 500 tisoč dinarjev.
- VARNOST — 1 milijon iz sredstev sklada skupne porabe.
- LEKARNA VIČ — iz sklada skupne porabe 250 tisoč dinarjev.
- MODNA OBLACILA — enodnevni zaslužek, 70 krvodajalcev.
- IGO — 1 milijon iz sklada skupne porabe in dva strokovnjaka-varilca.
- CESTNO PODJETJE — iz sklada skupne porabe 2 milijona dinarjev.
- SGP GROSUPLJE — 1 milijon iz sklada skupne porabe, enodnevni zaslužek s prispevkom 1 milijon 500 tisoč dinarjev.
- INSTITUT ZA GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO SLOVENIJE — enodnevni zaslužek.
- ELEKTROMONTAŽA — 300 tisoč dinarjev iz sredstev sklada skupne porabe, 5 delavcev za električno montažo, 3 krvodajalce.
- LIVARNA GALJEVICA — 100 tisoč iz sklada skupne porabe, enodnevni zaslužek.
- KO RK BREZOVICA — 85 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe.
- ZAVOD „FARMIS“ — iz sredstev sklada skupne porabe 200 tisoč din.
- MODNO ČEVLJARSTVO MIVKA — 150 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe, enodnevni zaslužek, 50 parov čevljev, 250 tisoč dinarjev pa vrednosti v materialu in deset krvodajalcev.
- INSTITUT JOZEF STEFAN — 600 tisoč iz sklada skupne porabe, ekipo za strokovno pomoč.
- ČEVLJARSTVO ROZNIK — 50 parov čevljev in 250 tisoč dinarjev vrednosti v materialu.
- ZDRAVSTVENI DOM RUDNIK — 450 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe.
- STANOVANJSKA SKUPNOST TRNOVO — iz sredstev sklada skupne porabe 100 tisoč dinarjev.
- TOBACNA TOVARNA — 2 milijona 500 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe in 50 krvodajalcev.
- DIMNIKAR — iz sklada skupne porabe 100 tisoč dinarjev, enodnevni zaslužek.
- GRADBENA TEHNIŠKA SOLA — enodnevni zaslužek.
- GLAVNI ODBOR LJUDSKE TEHNIKE SLOVENIJE — enodnevni zaslužek ter ekipo radiodajne postaje.

Brezmejna solidarnost naših občanov bratskemu mesu

- FIZIOLOŠKA KLINIKA — 100 tisoč iz sredstev sklada skupne porabe in enodnevni zaslužek.
- SILVAPRODUKT — enodnevni zaslužek.
- ZOOLOŠKI VRT — 25 tisoč iz sklada skupne porabe in enodnevni zaslužek ter 1 krvodajalec.
- DOM MLADINE V TRGOVINI IN GOSTINSTVU — iz sklada skupne porabe 50 tisoč dinarjev in enodnevni zaslužek.
- ZVEZA LETALSKIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE — enodnevni zaslužek in pomoč pri transportu z letali.
- ZDRAVSTVENI DOM VIČ — 250 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe enodnevni zaslužek in 45 krvodajalcev.
- POSAVSKI RUDNIKI NEKOVIN — 15 ton materiala.
- KOVINOSERVIS — iz sklada skupne porabe 50 tisoč dinarjev.
- MIZARSTVO IN TAPETNISTVO IG — enodnevni zaslužek, 20 krvodajalcev.
- GOZDNA UPRAVA VELIKE LAŠČE — 500 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe, gradbeni les in 1 milijon dinarjev vrednosti v materialu.
- ZAVOD ZA PRAVNO POMOČ — 5 tisoč iz sklada skupne porabe.
- RASICA HORJUL — enodnevni zaslužek, 15 krvodajalcev.
- POHISTVO OBRATNA DELAVNICA — 65 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe in 8 krvodajalcev.
- KMETIJSKA ZADRUGA MOKERC IG — enodnevni zaslužek, en vagon gradbenega lesa, 300 tisoč dinarjev vrednosti v materialu in enajst krvodajalcev.
- MEHANIKA — 4360 dinarjev iz sklada skupne porabe, 3 krvodajalce.
- GIMNAZIJA VIČ — 54.800 dinarjev iz sklada skupne porabe.
- KMETIJSKA ZADRUGA VELIKE LAŠČE — 150 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe, enodnevni zaslužek, 5 krvodajalcev.
- KAZENSKO-POBOLJSEVALNI ZAVOD IG — 50 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe, enodnevni zaslužek, ženska in otroška oblačila, vrednost v materialu 50 tisoč dinarjev ter 7 krvodajalcev.
- MESARSKO OBRATNA DELAVNICA BREZOVICA — 30 tisoč iz sklada skupne porabe.
- TEKSTILKA — enodnevni zaslužek.
- IZOBRAŽEVALNI CENTER KOVINSKE STROKE — enodnevni zaslužek.
- TEKSTILNI INSTITUTE MARIBOR — enodnevni zaslužek.
- MEGRAD — 5 milijonov iz sredstev sklada skupne porabe, enodnevni zaslužek, strokovna pomoč.
- KMETIJSKA ZADRUGA PRESERJE 70 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe.
- PLUTAL — enodnevni zaslužek, 3 osebe v oskrbo.
- OSNOVNA SOLA VELIKE LAŠČE — enodnevni zaslužek.
- ELEKTROTEHNIŠKA FAKULTETA — enodnevni zaslužek.
- ZALOZBA „ŽIVLJENJE IN TEHNIKA“ — 100 tisoč dinarjev iz sredstev sklada skupne porabe in enodnevni zaslužek.
- KO RK SKOFLJICA — 90 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe.
- TOVARNA VIJAKOV — enodnevni zaslužek, 200 kg vijakov, 250 tisoč dinarjev vrednosti v materialu, 39 krvodajalcev.
- OSNOVNA SOLA VIČ — 40 tisoč dinarjev iz sklada skupne porabe ter 3 krvodajalce.
- GOZDNI OBRAT SKOFLJICA — 100 tisoč dinarjev iz sredstev sklada skupne porabe, enodnevni zaslužek.

Vasa Sokolovska se je resnično razveselila srečanja s svojo trimesečno hčerko Snežno.

v Skopje. Saj veste, nekoč sem imela tam svoj dom...

Jelena Ivanova je dejala, da ne pozna primernih besed, s katerimi bi lahko opisala kritične trenutke. Končala pa je z besedami: „Priznati moram, da so nas na vsaki železniški postaji lepo sprejeli in pogostili!“

Tomislav Stanković je učitelj. S prvo skupino je pripotoval kot vodič. „Dogodek, ki mi je najmočnejše ostal v spominu? Da. S sosedi smo bili najboljši prijatelji. Po prvem potresnem sunku, sem pohitel s svojci na ulico in opazil, da se je sosedova hiša popolnoma podrla. Uro kasneje sem videl, da je vsa družina mrtva. Tudi med nami, v tej skupini, je bila deklica, ki je izgubila mater in očeta. No, zaenkrat, ji nisimo še ničesar povedali.“

„Imate še kakšno posebno željo?“ smo ga pobarali.

„Seveda. Gostiteljem bi se rad v imenu vseh otrok zahvalil za vse gostoljubje, ki smo ga uživali med našim bivanjem med vami.“

Desetletnega Stojča Stojčeva; letos je končal četrty razred, smo zmotili pri pogovoru na klopi. Takole nam je pripovedoval: „Poprej smo stanovali v enonadstropni hiši v središču mesta. Hiša je po potresu močno popokala in se navsezadnje sesula. Mamica je v bolnišnici v Nišu, očeka pa pomaga pri obnovi Skopja.“

Od otrok smo se poslovili v obednici. No, kar je res, je bilo res. Skrbne kuharice so jim pripravile izdatno kosilo, s katerim so bili otroci, vsaj po prijetnem klepetu sodeč, kar močno zadovoljni.

In navsezadnje. Občinski štab za pomoč Skopju se je tudi tokrat prav dobro izkazal. Poleg zelo dobro organizirane akcije za pomoč ponesrečencem v Skopju je znal prisluhniti tudi veliki želji otrok in jim v sodelovanju z občinsko Delavsko univerzo, pripravil 2-urni program risanih in igranih filmov. Otroci so se po končani prireditvi s spontanim aplavzom zahvalili prireditelju in izrazili željo, da bi jih še večkrat obiskali.

Jože Jesih

Mladi Skopjanci med nami

„ČEPRAV MI JE TU NADVSE VSEČ, BI SE VENDARLE RADA ČIMPREJ VRNILA NAZAJ V SKOPJE. SAJ VESTE, NEKOČ SEM IMELA TAM SVOJ DOM...“

Skopje! Veličastno glavno mesto bratske republike Makedonije. Živo, razgibano in polno zdravja. Navsezgodaj, zjutraj, 26. julija, pa je začelo v smrtni bolečini. Uničujoč potres je prekinil poskočne takte življenja v mestu ob Vardarju. Uničil pa ni le zgradbe, pač pa tudi tisto, kar je nenadomestljivo, veliko število ljudi.

Naši narodi in tudi narodi drugih dežel so takoj ponudili ponesrečenemu mestu nesebično pomoč. Toda problem, problem so bili otroci. Kam z njimi? Domovi in zasebniki po vsej deželi so dali otrokom iz Skopja na voljo stanovanja in oskrbo.

Tudi na področju naše občine imamo doma, kjer so bivali makedonski otroci. To je dom Gradbene srednje šole ob Gerbičevi ulici. V domu je prvotno našlo zavetišče devetdeset otrok od sedmega do petnajstega leta starosti, ki so nekaj dni po katastrofi pripotovali s posebnim vlakom. Gostitelji so lepo poskrbeli za njih, saj so otroci že prvi dan dobili perilo in obutev. Nekaj dni kasneje je prišlo še nekaj nad sto otrok.

Pred vhodom v obednico, nas je nagovorila prijazna sestra v belem. Vprašala je, če bi peljali skopsko gospodinjo Vaso Sokolovsko v otroške

jasli na Gruberjevem nabrežju, ker da ima tam komaj trimesečno hčerko Snežno. Seveda smo želji ustregli. Res, prav naključje nam je priskočilo na pomoč, da smo videli najmlajšo Skopljanko v Ljubljani. Ko smo se po polurni odsotnosti vrnil, so se otroci že zbirali v parku.

Nagovorili smo simpatično 15-letno Marico Petkovsko, ki je prav letos končala osemletko in 14-letno Jeleno Ivanovo. Deklici sta bili takoj pripravljene na prijateljsko kramljanje. Marica Petkovska je začela:

„Takoj po potresu sem z ostalimi prebivalci naše in sosednjih hiš pohitela na ulico. Neverjeten ropot in kričanje komaj prebujenih, prestrašenih ljudi, je bilo edino, kar je bilo slišati tega dne od petih do šestih. Mojim domačim znancem, se na srečo ni ničesar pripetilo. Tu se sicer dobro počutim, vendar bi se rada čimprej vrnila

51 milijonov pomoči porušenemu Skopju

Po zadnjih podatkih, s katerimi razpolaga občinski odbor za pomoč Skopju, so gospodarske, družbeno-politične in ostale organizacije ter ustave, zavodi, inštituti in šole na našem področju, namenile ponesrečenemu v Skopju, pomoč v višini preko 51 milijonov dinarjev. Iz skladov skupne porabe in drugih sredstev, so organizacije namenile pomoč v višini 21 milijonov 169 tisoč dinarjev. Vrednost blaga in

obutve ter raznovrstnih oblačil je dosegla višino 1 milijona 36 tisoč dinarjev, vrednost živil pa je ocenjena na 2 milijona 326 tisoč dinarjev. Organizacije so namenile ponesrečenemu Skopju tudi ostalo blago v vrednosti nad 11 milijonov dinarjev, tako, da je naša občina prispevala makedonskemu glavnemu mestu pomoč v vrednosti 51 milijonov 365 tisoč dinarjev.

Še predno je do ljudi segla beseda o katastrofi v Skopju, so se številni naši občani, odzvali prošnji za pomoč in med prvimi ponudili svojo kri ponesrečenemu v makedonskem glavnem mestu.

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE

Problemi in perspektivni razvoj kmetijstva na Barju

Skupščina je podprla napore kolektiva kmetijskega posestva Barje in izrekla pripravljenost, da kot doslej bo tudi v prihodnje pomagala z vsemi močmi pri pionirskem delu na tem našem kmetijskem področju.

Na svoji zadnji seji, 7. septembra, sta oba zbora občinske skupščine, razpravljala in pa sklepala o poročilu o aktualni problematiki družbenega sektorja kmetijstva na našem področju, o poročilu komisije za pridobivanje in urejanje kmetijskih zemljišč ter o dosedanem in perspektivnem razvoju kmetijskega posestva Barje. Se posebej z aktualnimi problemi kmetijstva, ki se zadnji čas porajajo na tem našem izrazitem kmetijskem področju, kot ga predstavljajo meje Ljubljanskega barja, je skupščina podprla dosedanje napore delovnega kolektiva z Barja in s tem izrekla pripravljenost, da tudi v prihodnje, kot doslej z vsemi močmi pomaga pri uresničitvi tako obsežnega dela, kot ga predstavlja dokončna ureditev barjanskega predela ob podpori vseh zainteresiranih činiteljev. Seveda pa bo pri perspektivnem razvoju Barja, treba slej ko prej, upoštevati dosedanje izkušnje pa tudi objektivne možnosti, s katerimi bo skušala utrditi in nadaljevati pionirsko delo na tem našem področju tudi naša občinska skupščina.

Skupščina je na svojem zasedanju potrdila tudi nekatera poročila gospodarskim organizacijam in imenovala občinski odbor za pomoč Skopju, ki ga sestavljajo: Jaka Avšič (predsednik), Tone Urbič, Dušan Mole, Ivo Gorjup, Janez Rant, Rudolf Srimšek in Anton Curk, v komisiji za repatriacijo pa so: Tomaž Weber (predsednik), Anica Zavec, Pavla Hladnik, Angelca Kumše, dr. Mira Fakin, Janez Praprotnik in Radivoj Milošević.

Ker odhaja dosedanji direktor Glasbene šole, Matija Terceelj, na novo delovno dolžnost, so za novega direktorja imenovali Cveta Budkoviča. Na seji so imenovali Franca Bizjaka, za novega sanitarnega inšpektorja in potrdili razrešitev dosedanjega načelnika oddelka za gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve inž. Franca Vebra ter Matevža Cerarja, dosedanjega veterinarskega inšpektorja v upravi

občinske skupščine. Na njuni mesti je skupščina imenovala Frančka Lista, dosedanjega načelnika oddelka za družbene službe, za vršilca dolžnosti veterinarskega inšpektorja pa Jožeta Kavčiča.

Skupščina je ob zaključku razrešila dolžnosti tudi dosedanjega tržnega inšpektorja Zvonimirja Tuška in imenovala za vršilca dolžnosti načelnika oddelka za družbene službe v upravi občinske skupščine, Janeza Vrhovca, absolventa Višje upravne šole.

Spričo pomembnosti razprave o dosedanem in perspektivnem razvoju kmetijskega posestva Barje, bomo o njegovi problematiki spregovorili več v naši prihodnji številki.

JANKO KUŠAR NOVI SEKRETAR OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS

Na svoji zadnji seji je občinski komitej ZKS Ljubljana-Vič-Rudnik, razrešil dolžnosti dosedanjega sekretarja inž. Slavka Jakofčiča, ki je bil izvoljen za predsednika občinske skupščine in izvolil za novega sekretarja, Janka Kušarja, absolventa Visoke šole za politične vede v Ljubljani.

Janko Kušar se je rodil 21. avgusta 1929 v Notranjih Goricah, član Zveze komunistov pa je postal 3. junija 1948. Še pred sprejemom v ZK je že leta 1945 postal član SKOJ-a v Notranjih Goricah, po osvoboditvi pa je aktivno delal v številnih družbenih in množičnih ter političnih organizacijah. Najprej je končal trgovsko-tehnično šolo in se izučil za trgovskega pomočnika, kasneje pa še Ekonomsko srednjo šolo ter Visoko šolo za politične vede v Ljubljani.

PRIHODNJI MESEC PO NOVI CESTI

Vse tja od Škofljice prek Turjaka in Velikih Lašč bo povezala naše kraje z osrčjem zahodne Dolenjske, nova asfaltirana cesta. Še pred dnevi, na vrhu pred Turjakom, je spokojno gozdno tišino motil edinole še buldožer, ki se je poslednjič tod okrog spopadel s kruto silo narave in ji prizadejal še zadnji udarec, predno si bo nova asfaltna trasa utrla svojo pot. Pravijo, da je bilo treba veliko naporov in žuljevih rok. In kdo seveda temu ne bi verjel. Še do danes skriti dolenjski svet, si je našel svojega spremljevalca. Lepo urejeno asfaltno cestišče bo bržkone tudi v te kraje prineslo nov, svež veter in kar je na dlani — slednjič bo tudi zahodna Dolenjska odprla „okno v svet“ vsem, ki jim je bila vse do današnjih dni, še toliko bolj od rok.

(Foto: Lojze Zavodnik)

Dolomitski odred po partizanskih poteh v Cerčno

Pod vodstvom svojega prvega komandanta Toneta Curka-Gorjana, je v petek 6. septembra, krenil na pot po nekdanjih partizanskih poteh na slavje ob 20-letnici vstaje primorskega ljudstva v Cerčno, Dolomitski odred, ki so ga poleg nekdanjih borcev sestavljali obvezniki predvojaške vzgoje. Odredu je na Dobrovi zaželel srečno pot, predsednik občinske skupščine inž. Slavko Jakofčič, slovesnosti pred združenim domom pa sta se udeležila med

drugimi tudi sekretar občinskega komiteja ZKS Janko Kušar in predsednik ZZB NOV občine Vič-Rudnik, Stane Vrhovec. Odred, ki je štel 240 borcev, je imel svojo prvo vajo pri Polhovem Gradcu, zatem pa je krenil po svojih nekdanjih poteh prek Dolomitov v Cerčno, kjer se je udeležil osrednje proslave ob 20-letnici vstaje primorskega ljudstva, na kateri je govoril nekdanji komandant IX. korpusa, narodni heroj Jože Borštnar.

Skladno razdeljevanje sredstev

Z letošnjim letom je začel delovati za področja občin Kočevje, Ribnica ter nekaterih delov občin Grosuplje in pa Ljubljana - Vič - Rudnik, medobčinski gozdni sklad. Namen sklada je predvsem v tem, da skrbi za pravilno in vsklajeno razdeljevanje finančnih sredstev ki so na razpolago, za posamezne občine, ki jih s skladom vežejo medsebojne pogodbe. Od vplačanega prispevka v gozdni sklad, ki ga prispevajo zasebniki, se odvaja v medobčinski gozdni sklad 25 odstotkov teh sredstev. Seveda pa služijo ta sredstva izključno le za določene namene. Uporabljajo se le za finansiranje skupnih nalog v

okviru sklada, za pospeševanje razvoja gozdov v državlanski lastni pogodbenih strank, ki so soustanoviteljice tega sklada. Naša občina bo v medobčinskem gozdnem skladu, soudeležena s 13,3 odstotki, torej s 4 milijoni dinarjev. Sredstva, bodo v glavnem namenjena za ugraditev cest, torej zlasti še za izboljšano komunikacijsko gozdno omrežje, ki sodi vsekakor k večjemu in seveda hitrejšemu razvoju gozdne proizvodnje nasploh.

„IGO“

na mednarodnem vinskem sejmu

Na letošnjem, IX. mednarodnem sejnu vin, žganih pijač in sadnih sokov na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču, se je predstavilo tudi eno najmlajših podjetij, ki posluje zadnji čas pod novim imenom — „IGO“ — izdelava gostinske opreme. Kolektiv iz Trnovskega pristana, je razstavil na sejmu raznovrstne izdelke za gostinske objekte in sicer: gostinski pult „IGO I.“ in „IGO II.“, kombiniran kuhinjski blok, kombinirano slaščičarsko peč, plinsko baterijo za kuhanje hrane, plinski štedilnik, panj za meso, stroj za rezanje kosti, nizko plinsko kuhalo, električni roštilj, električni štedilnik ter delovne mize in korito za pomivanje posode.

Z razstavljenimi izdelki je to naše edino tovrstno podjetje za izdelavo gostinske opreme, doseglo lep uspeh in si nedvomno odprlo pot tudi na tuja tržišča.

TURJASKI GRAD OBNAVLJAJO

Dela na ostrišju starodavnega Turjanskega gradu, gredo zdaj že v drugo polovico. Pod novo streho, bo bržčas že v nekaj letih, nastalo okusno urejeno gostišče, ki bo poleg muzejske zbirke dopolnjevalo svojsko zanimivo zgodovinsko redkost. S predvidenimi konsolidacijskimi in konzervatorskimi deli, bodo najprej usposobili in utrdili stene gradu, trenutno pa tečejo dela na ostrišju nad kapelo. Po mnenju in besedah inž. Valentiničeve, ki vodi konzervatorska dela na gradu, bodo bržčas že do letošnje zime, rekonstruirali glavni portal, popravili pa bodo tudi vhod, torej vse kar je bilo prvotno v načrtu. Prčakujejo, da bodo konzervatorska dela končana v dveh ali treh letih. Investitor del je Zavod za spomeniško varstvo v Ljubljani, sredstva v višini 6 milijonov dinarjev pa sta doslej prispevala republiški in zvezni sklad za pospeševanje kulturne dejavnosti ter naša občinska skupščina. Grad bo po svoji obnovitvi služil bolj ali manj kot gostinsko-turistični objekt, z ureditvijo muzejske zbirke pa bo povezana tudi slavna preteklost turjaskih vladarjev, čeprav je ohranjenih le nekaj izvornih dokumentov, ki jih pa ni na tem področju.

(Foto: Lojze Zavodnik)

DARILO NAŠEGA LISTA MAKEDONSKIM OTROKOM

Na skromni, vendar nadvse pristrčni slovesnosti, ki je bila prejšnji mesec v dijaškem domu Gradbene srednje šole v Ljubljani, kjer so po katastrofalnem potresu v makedonskem glavnem mestu, preživljali svoje vedre urice naši najmlajši gostje, je glavni urednik „Naše komune“ Ivan Vrnik, izročil vodji makedonskih otrok skromno darilo uredništva našega lista. Darila — zbirke 60 fotografij iz življenja in bivanja makedonskih otrok v Ljubljani in v domu GSS, so bili otroci zelo veseli. Obljubili so, da bodo uredili spominski album in se vedno spominjali toplega sprejema in gostoljubja, ki so ga bili deležni med svojim bivanjem v Ljubljani.

STATUTARNA RAZPRAVA

Razvoj družbenih služb v komuni in njihovo mesto v občinskem statutu

Kako bomo v prihodnje pospeševali razvoj družbenih služb v komuni, je v precejšnji meri odvisno že od tega, kakšno mesto in možnosti za razvoj in uspešno delovanje jim bomo določili v občinskem statutu. Zato smo tem razpravam dajali več poudarka. Obravnave so pokazale, da je uspešen razvoj družbenih služb v veliki meri odvisen od aktivnosti občanov, ki so neposredni ustvarjalci materialne osnove komune, ki s temi sredstvi tudi svobodno razpolagajo. Iz razprave je tudi razvidno, da smo na področju družbenih služb že dosegli precejšnjo osamosvojitve delovnih organizacij, kjer so se posebno v zadnjih letih, pričeli uspešno uveljavljati organi samoupravljanja. Obenem se že opažajo prehodi k izenačevanju in zraščanju gospodarskih in negospodarskih dejavnosti. Uspešno se uveljavljajo tudi oblike medobčinskega sodelovanja pri organiziranju skupnih družbenih služb, kar so pokazali uspehi delovanja Zavoda za prosvetno pedagoško službo, komunalne skupnosti zavarovancev, Zavoda za spomeniško varstvo itd. Razprava je tudi potrdila, da so se področja izobraževanja, zdravstva, socialnega varstva, kulturno-prosvetne dejavnosti in rekreacije tesneje povezala z življenjem in celotno dejavnostjo komune ter postala neločljiv del naše komunalne skupnosti.

Prav tako lahko trdimo, da je gospodarstvo v večji meri zainteresirano za čim ustrežnejšo in učinkovitejšo organizacijo šol-

stva, zdravstva, otroškega varstva, javne prehrane, socialnega zavarovanja itd. Delovne organizacije se v večji meri zavedajo, da dobra organizacija teh služb in dejavnosti v veliki meri podpira in omogoča nemoten razvoj gospodarske dejavnosti in prispeva znaten delež k večanju produktivnosti.

Obravnavana je bila tudi vloga zbora delovnih ljudi skupnosti v Občinski skupščini, ki ga smatramo za pomembno pridobitev in lahko pričakujemo, da bo ta krepkeje uveljavljal svoj vpliv na razvoj družbenih služb v skladu s potrebami in možnostmi komune. Komuna je že doslej vložila precej naporov v izgradnjo, modernizacijo, boljšo kadrovsko zasedbo, uvažanje nagrajevanja po delu in razvoj samoupravnih organov na področju družbenih služb. Številna prizadevanja in naloge pa narekujejo smotno, perspektivno in čim uspešnejše reševanje teh vprašanj v občinskem statutu.

Družbeni delavci z vseh področij družbenih služb se zavzemajo za čim jasnejše opredeljevanje, vloge in nalog družbenih služb v statutu in družbene vloge svetov pri občinski skupščini za posamezna področja družbenih služb. Načeloma se ne strinjajo s splošnimi težnjami, da bi sveti za posamezne dejavnosti med seboj združevali, kar bi nujno zaviralo kvalitetno delo svetov in področnejše reševanje važnejših zadev.

Finansiranje je eno temeljnih problemov funkcioniranja družbenih služb. Zato si skuša

vsaka od družbenih služb zagotoviti čim stalnejše oblike virov finansiranja, preko samostojnih skladov, kar bi v mnogočem pomenilo drobljenje že tako skromnih družbenih sredstev, ki so namenjena za finansiranje vseh teh dejavnosti.

Ob razpravljanju ob problemih delovanja posameznih družbenih služb je bilo mnogo govora o pomembni vlogi, ki so jo pri razvoju družbenih služb že doslej odigravale krajevne skupnosti. Te osnovne skupnosti občanov so se mnogo lažje poglabljale v proučevanje po-

treb na svojem območju. Rezultati teh prizadevanj so nove vzgojno-varstvene ustanove, otroški centri, šole, otroška igrišča, servisi in ostale potrebne komunalne naprave. Z ozirom na pomembne naloge, ki jih imajo krajevne skupnosti na tem področju, bo moral občinski statut zagotoviti krajevnim skupnostim ustrezna sredstva tudi za reševanje teh vprašanj.

Vsi družbeni organi v komuni streme za tem, da bi že v samem občinskem statutu skušali čim popolneje vsklajevati razvoj družbenih služb s potrebami družbe in skladno z razvojem gospodarstva in materialnimi možnostmi. Pri reševanju tako važnih vprašanj pa je dolžan sodelovati vsak občan. Nihče ne sme stati ob strani in pričakovati, da bo družba brez njega reševala tako važna in pomembna življenjska vprašanja.

Darko Perovšek

LETOŠNJE POČITNICE NAŠIH OTROK

Zavod za letovanje mladine je omogočil cenene in prijetne počitnice številnim otrokom iz naše občine. Letošnje poletje je letovalo 600 otrok, od tega v višinskem predelu 150, v obmorskem predelu pa 450 otrok. — Slika nam kaže otroke iz četrte izmene v „planinskem rajju“ v Logu pod Mangartom.

(Foto: prof. J. Meze)

Postojanka na poti čez Polhograjske Dolomite

Trgovsko podjetje „Mercator“ je pred kratkim dogradilo počitniški dom na Črnem vrhu. Dom je gostišče odprtega tipa, dostopno vsakomur, ki ga vodi izletniška vnača čez Polhograjske Dolomite. Do tjakaj pelje iz smeri Polhov Gradec lepa gorska cesta, od tam naprej pa le do sedla na meji naše s škofjeloško občino. Vsekakor, prehodna steza popelje turista v Poljansko dolino in bržkone bo to stezo kmalu zamenjala prevozna cesta, ki jo že načrtuje sosednja občina.

Turistična postojanka na Črnem vrhu je ključ za razvoj turizma v Polhograjskih Dolomitih, doslej neodkritem turistično mikavnem področju ob severno-zahodni meji naše občine. V tem svetu številnih gričev, košenic, lepih gozdov — kot nalašč za hero borovnic in gob, pozimi za vse vrste zimskih športov — doslej sploh ni bilo nobenega gostišča. „Mercatorjev“ dom na Črnem vrhu je prva in edina domača krčma, ki ne bo le priljubljeno zatočišče mimoidočim, pač pa tudi prijetno zbirališče

domačinov, ki že zdaj, ko so vrata doma komaj dodobra odprta, sedajo za težke javorjeve mize in menjavajo misli ter besede.

Dom je pravzaprav prenovljena zapuščena domačija. Spremenjena v poslopje izrazite domače arhitekture — od polknic, kroparskih izdelkov do kmečke peči z burkljami — obeta enako mero domačnosti v strežbi, ki bo omejena predvsem na ponudbo domačih jedi s kruhom iz kmečke peči. Polhov Gradec je dobil tako enakovrednega tekmeča, ki mu bo lahko odvezal vse tiste goste, ki jih doslej pri najboljši volji zaradi pomanjkanja prostora ni mogel postreči. Hkrati pa predstavlja Črni vrh kot nekakšno središče Dolomitov, cilj izletnikov, ki se podajo v njegove rebri z naše polhograjske ali s sosednje, škofjeloške strani.

Namen podjetja „Mercator“ je, da skoraj uredi še ležišča, ki jih za zdaj primanjkuje, poveča parkirni prostor ter obnovi star prizidek ob domu, ki omejuje z obnovljenim poslopjem lep dvorišni prostor.

D. Kralj

Iz naših zadrug

„O statutih delovnih organizacij smo že razpravljali na sestankih naše sindikalne podružnice“, tako nam pišejo iz kmetijske zadruge v Prezerju, in določili za izdelavo našega statuta tudi posebno komisijo. Predstavniki komisije so bili na seminarju za izdelavo statuta, ki ga je nedavno tega organiziral občinski sindikalni svet. Pričeli pa smo tudi s pripravami za izdelavo, zadnja dva meseca pa smo le nekoliko v zastoju, kar je gotovo razumljivo spričo številnih proizvodnih nalog.“

Tako, torej v kmetijski zadrugi v Prezerju. Kako daleč pa so s pripravami za izdelavo statuta v ostalih naših kmetijskih zadrugah. Čeprav smo zaprosili za mnenje tudi ostale, med njimi zadrugo na Dobrovi, Igu in v Velikih Laščah, žal od njih nisimo dobili nobenega odgovora.

Borut Bohte in Jože Šile ter predsednik občinske skupščine inž. Slavko Jakofčič. Po krajšem razgovoru predstavnika šolskega odbora Jožeta Miheveca je predsednik občinske skupščine inž. Slavko Jakofčič, simbolčno odprl novo šolsko poslopje.

Nova imenovanja

Na svoji predzadnji seji je občinska skupščina imenovala za novega direktorja gradbenega podjetja Tehnograd Rada Jarca, za direktorja Mizarstva v Trnovem Franca Pečnika, dosedanjega šefa ekonomske enote mizarstevskih obratov podjetja EDILIT v Ljubljani, medtem ko je bil Franc Kepić imenovan za direktorja Mizarstva in tapetništva na Igu.

15 ČLANOV IZDAJATELJSKE SKUPNOSTI

V novo ustanovljeni izdajateljski skupnosti „Naše komune“, glasila Občinskega odbora SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik, je vključenih 15 članov, med njimi: Tovarna vijakov, Kovinska industrija Ig, Elektrogospodarska skupnost Slovenije, Zičnica, Vinocet, Ljubljanske opekarne, Utensilija, Mercator, Kmetijska zadruga Prezerje, Kmetijska zadruga Dobrova, Kmetijska zadruga Velike Lašče, Kmetijska zadruga „Mokere“ Ig, Ilirija, Elektroprojekt in pa IGO — izdelava gostinske opreme.

SLOVESNA OTVORITEV OSNOVNE ŠOLE „OSKARJA KOVAČIČA“

12. septembra dopoldne, so ob Dolenjski cesti v Ljubljani, izročili svojemu namenu novo osnovno šolo „Oskarja Kovačiča“, ki je pravzaprav naslednica prejšnje tovrstne učne ustanove s sosednjega Rakovnika. Slovesne otvoritve so se udeležili poleg številnih predstavnikov političnega in družbenega življenja naše občine tudi poslanci skupščine SR Slovenije France Štiglic, inž. Ferdo Gorjanc,

Odkritje spominske plošče

I. bataljonu Dolomitskega odreda

V SPOMIN NA NEPOZABNO BITKO V BELSKI GRAPI POD GRMADO V NOCI MED 17. in 18. MARCEM 1943 IN V SPOMIN MLAJSIM ROODOVOM NA SLAVNE DNI NAŠE REVOLUCIJE

Krajevna organizacija Zdrženja borcev NOV Polhov Gradec je s pomočjo občinskega Zdrženja borcev NOV odkrila, 4. julija, ob Dnevu borca, na Klopeah pod Grmado, spominske plošče I. bataljonu Dolomit. odreda.

Plošča, ki stoji na lovski koči pod Grmado je še en lep spomenik žrtvam herojskega Dolomitskega odreda. Tudi koč, na kateri stoji danes spominsko obeležje, je bila zgrajena v spomin padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja s tega področja.

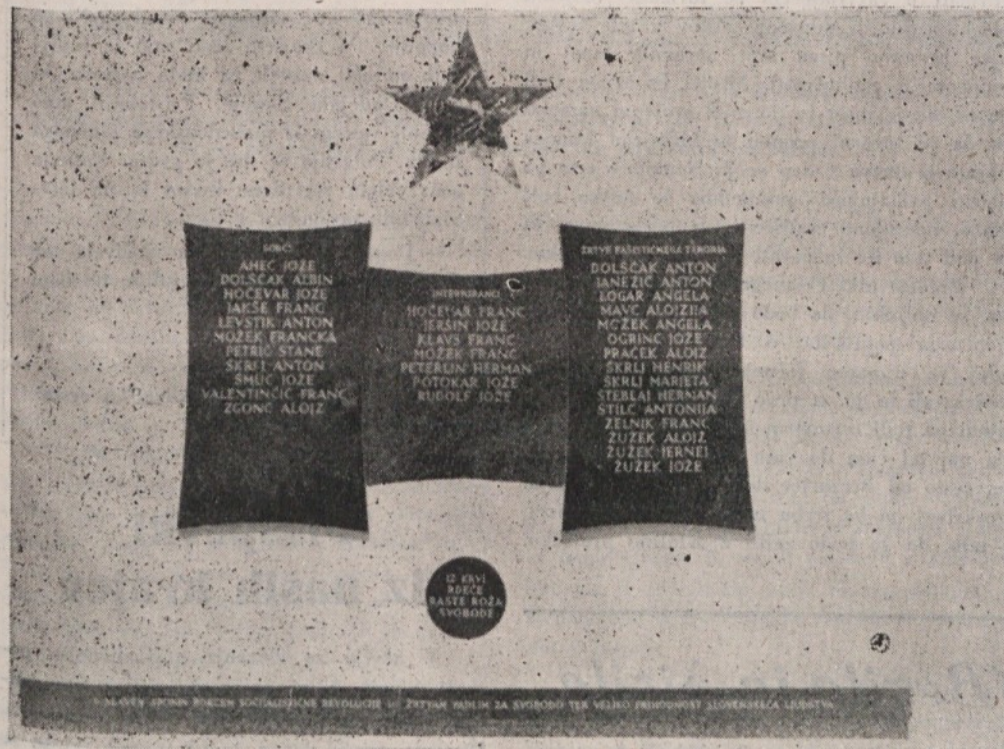
4. julija, ob praznovanju Dneva borca, se je kot vsako leto tudi to pot misel preselila mnogo let nazaj. Spomin je segel daleč tja, med tiste čase, ko je I. bataljon Dolomitskega odreda, bojeval bitko za bitko in si utiral pot k svobodi, k srečnejšemu današnjemu dnevu. In prav v spomin na herojsko bitko v belški grapi pod Grmado, v noči od 17. na 18. marec 1943, ko se je obkoljeni I. bataljon Dolomitskega odreda, prebijal skozi goste sovražnikove vrste, stoji danes spominska plošča, v

večen spomin vsem, ki jih krije domača gruda in v svarilo vsem, da se kaj takega ne bi nikoli več pripetilo.

Zaradi izdajstva je bil bataljon obkoljen z vseh strani od Italijanov in Nemcev in potisnjen globoko v belško grapo, od koder pa ni bilo izhoda. Ker sovražniku ni uspel njegov bojni načrt z obstreljevanjem, je nekaj trenutkov kasneje zažgal suho travo in dračje, ki je v nekaj sekundah zajelo ves gozd. Izhoda ni bilo in žrtve so padale druga za drugo. Uničeval jih je požar, ki se je mahoma razširil po vsem gozdu. V belški grapi je ostalo za vselej okrog 80 borcev, od približno 100 pa se jih je le 20 rešilo ponoči, ko so se umaknili na Babno goro.

Spominska plošča na Klopeah pod Grmado je torej še eno obeležje junaškim Dolomitom in upora njegovih ljudi proti sovražnikovemu nasilju k srečnejšim današnjim dnevom.

Anton Rus

SPOMINSKA PLOŠČA NA TURJAKU

Ob letošnjem Dnevu borca, 4. juliju, so na Turjaku na Zadrženem domu odkrili spominsko ploščo padlim borcem, internancem in žrtvam fašističnega nasilja s tega področja.

KRATKO IN ZANIMIVO

• Občinska skupščina Vič-Rudnik je na eni svojih zadnjih sej sprejela med drugim tudi odlok o količinah vina in žganja, ki jih smejo proizvajalci porabiti doma v proizvodni dobi 1963/64 brez plačila prometnega davka. Količina vina, ki jo smejo proizvajalci vina uporabiti doma brez plačila prometnega davka, se določi na 120 litrov na vsakega, nad 15 let starega družinskega člana, pri žganju pa 5 hektolitriških stopenj za vsakega nad 18 let starega družinskega člana. Ta količina je z odlokom veljavna za proizvodno dobo od 1. marca letošnjega leta pa do 29. februarja 1964.

• Lekarna na Viču je samo v lanskem letu povečala svoj celotni dohodek za okrog 10 milijonov dinarjev. Medtem, ko je promet pred sedmimi leti dosegel vrednost 8 milijonov 463 tisoč dinarjev, je bil lani že nekaj več kot 61 milijonov 900 tisoč dinarjev.

• V zadnjem času, se v naši občini, pojavlja vedno večji problem ostarelih

kmetov, ki so ostali na svojih kmetijah sami in bolj ali manj nesposobni za vsakršno delo. Po zadnjih podatkih živi v občini na 255 kmetijah 339 ostarelih kmetov, od tega na 128 hribovskih in 127 nižinskih kmetijah. Od teh pa je le 28 večjih kmetijskih posestev. Med temi pa je na 137 kmetijah sploh še vprašanje, kdo bo prevzel vse kmetijske površine, ker sedanji lastniki nimajo svojih otrok ali ostalih družinskih članov.

• Most na Gorjančevi cesti, ki je vse do 1. aprila letos, povezoval bregova Gradaščice na Viču, je po več kot petih mesecih, odkar ga je napol porušil 10-tonski tovornjak, ostal še vedno v takšnem stanju. Torej v stanju, da prek njega ni mogoč niti manjši ali vsaj zasilni promet. Ker je ob zadnjih nalivih pridala svoje obeležje še Gradaščica, je ob takšnem stanju, v kakršnem se nahaja ta čas most, zares vprašanje, kdaj ga bodo skušali vsaj

delno usposobiti. Po petih mesecih pa tega zares ne bi kazalo še odlašati.

• Kmetijska zadruga na Igu se je lotila velikih nalog. Tako je doslej samo v zadnjih dveh letih zgradila tri hleve s skupno zmogljivostjo 600 glav živine, pričela pa je tudi z gradnjo in dokončno ureditvijo svojih poslovnih prostorov, strojne remize, mehanične delavnice, skladišča za kmetijsko-reprodukcijski material, senika in silosa. Večina teh objektov že služi svojemu namenu, kot pa pričakujejo v zadrugi bodo tudi ostali dograjeni že v letošnjem letu.

• S 5. septembrom je začela obratovati nova lokalna trolejbusna proga od

Litostroja do Rudnika. S tem je podjetje „Ljubljana-transport“ ukinilo dosedanje redno progo Javna skladišča — Rudnik.

• Obisk v vseh naših turističnih krajih, še posebej v tistih, po katerih slovim tudi daleč naokrog — na Krimu, Kureščku, v Polhovem Gradcu in Rakitni, je v letošnji sezoni, zares presegel vsa pričakovanja. S tem pa lahko le ugotavljamo, da so postala bližnja turistična središča, priljubljena izletniške točke mnogih Ljubljančanov pa tudi ostalih domačih in tujih gostov, ki jih tudi to pot ni manjkalo kot vsa leta doslej.

JUBILEJ GASILCEV V KOZARJAH

Prizlično slavlje ob razvitju prapora

Komaj nekaj kilometrov jugozahodno od središča Ljubljane leži prijazna vas Kozarje. Pred 40. leti, ko so vaščani ustanavljali gasilsko društvo, je bila ta vas še izrazito kmetijski predel s prostranimi njivami in travniki. V bližini nastajajo novi industrijski obrati. Nekdanje razdrobljene kmetijske površine se združujejo v velike arondirane komplekse kmetijskih površin. Med okupacijo je bil požgan gasilski dom in uničeno orodje, ki so ga člani društva po osvoboditvi pod vodstvom tedanjega predsednika Ivana Skodlarja tudi obnovili. Nabavili so gasilski avto, motoriko „Ilo“, sireno ter opremo, potrebno za gašenje. Nešteto prostovoljnih ur, članov društva je bilo potrebno za obnovo doma. Vse prevoze so v glavnem napravili vaščani brezplačno.

Za svoj štiridesetletni jubilej si je društvo nabavilo svoj prapör. Na senčnatem prostoru v Kozarjah pri „Dolgem mostu“ je minuli mesec društvo praznovalo svojo 40. obletnico. Na okrašenih tribuni so bili zbrani predstavniki krajevnih organizacij SZDL, Zveze komunistov, Zveze borcev, DPD Svobode in Rdečega križa. Med njimi so sedeli tudi trije ustanovni člani: Janez Kosanc, Ivan Kos in Ivan Laznik, ki še danes prav pridno zahajajo v gasilski dom. Tem gasilskim veteranom so na proslavi podelili priznanja in diplome za 40-letno aktivno članstvo v društvu. Po uvodnih pozdravnih besedah je ob igranju državne himne razvil društveni prapor pokrovitelj proslave, nekdanji dolgoletni in zaslužni predsednik društva Franc Skodlar. V svojem govoru je poudaril vlogo in pomen društva za požarno varnost v Kozarjah. S pozivom, naj se tudi v bodoče gasilci združujejo pod okriljem svojega prapora in naj aktivno delujejo na področju humanega dela, je izročil poveljniku društva Francu Ciuhi prapor. Novo razvitemu društvu praporu sta kumovala Franc Nagode v imenu lesnega kombinata v Ljubljani in Vinko Grdadolnik za krajevni odbor SZDL Kozarje. Oba sta v imenu svojega kolektiva in organizacije pri-

pela na prapor spominski trak. Sledilo je prbratenje novega prapora z vsemi prapori. V imenu DPD Svobode Kozarje je društvu čestital še njen predsednik Franc Rozman. Za občinsko gasilsko zvezo Vič-Rudnik je spregovoril njen poveljnik Ivan Dolinar. V imenu gasilcev ljubljanskega okraja pa je društvu iskreno čestital Jernej Čertanc. Sledilo je še čitanje dolge vrste darovalcev zlatih in srebrnih žebličkov, nato pa je bil mimohod in pozdrav gasilskih enot mimo tribune.

Velika udeležba domačinov na proslavi nam zagotavlja, da gasilci v Kozarjah uživajo zaupanje vaščanov. V sodelovanju s krajevnimi družbenimi organizacijami pa bodo to zaupanje tudi v bodoče ohranili s še povečano budnostjo in aktivnim delom pri požarno-varstveni službi. Iskrenim čestitkam se pridružuje tudi uredništvo našega lista.

J. Čertanc

Spremembe na cesti Brezovica - Podpeč - Preserje

Na sestanku predstavnikov Cestnega podjetja iz Ljubljane, okrajne skupščine Ljubljana, občinske skupščine Vič-Rudnik in krajevne skupnosti Podpeč, 13. avgusta v Podpeči, je bilo sklenjeno, da se omeji največja hitrost na cesti od Brezovice prek Podpeči do Preserja za ves tovorni promet do 40 kilometrov na uro, na mostu v Podpeči pa z največjo dovoljeno hitrostjo 20 kilometrov na uro in z obremenitvijo do 8 ton nosilnosti. Vsi ti ukrepi so bili nujno potrebni spričo izredno slabega stanja te ceste.

Osuplost v kleti

NEKAJ PRILOŽNOSTNIH GOSTINSKIH SLIČIC

Nedelja je. Za gostince dan, od katerega si lahko obetajo marsikaj. Največ obetov, seveda, od kje drugje, kot od obiskov. Res je, čim večjih obiskov. In prav je tako. Toda... Ali ni res, to pa bi (roko na srce), priznali tudi gostitelji — naši gostinci, da nemalokrat pozabljamo na osnovne zahteve, na zahteve, ki jih med ljudmi poznamo kot dobro, vljudno, in še toliko bolj solidno postrežbo, večjo izbiro pijač in prijetnejšega vzdušja, ki ga lahko ustvari vse to. Toda pogledjmo nekoliko globlje. Drugo stran medalje. Kaj naj se torej skriva za gosti, morda za takšnimi, kot smo bili na poti po nekaterih naših gostiščih navsezadnje tudi mi — sodelavca našega lista, fotoreporter in občinski tržni inšpektor. In da ne bo zadrege, bila je nedelja.

tudi to pot njegov obraz, ni prikrival, očitnega zadovoljstva.

GOSTILNA „PRI GERBECU“ NA IČU — Popijemo kavo in se za čas oddahnemo od naporene poti. Sicer pa ali nismo na ogledu naših gostišč na višku letošnje turistične sezone? Beseda k besedi in hudomušni gostilničar, ki mu je z obraza izžarevalo tolikšno zadovoljstvo, da ni mogel kaj, da ne bi prisedel še k naši družbi. Inšpektorjevo oko pa je ta čas spreletelo domala vse, kar se je dalo hipoma ogledati v tistih nekaj trenutkih. In ocena — prav dobro.

GOSTILNA „PRI PRISTAVCU“ V ISKI VASI: Prijazna domačinka, ki nam je postregla najprej z domačimi prestami, nas je popeljala še v klet. Tu seveda ni bilo nič kaj

takšnega, kar bi predramilo iz ravnotežja inšpektorjevo, čeprav nedeljsko, a tem večjo delovno vneto.

Za konec še pot do ISKEGA VINTGARJA, kjer smo utrujeni posedli še pod streho domačega turističnega doma in pokramljali za čes o letošnjem obisku domačih in tujih gostov in za hip vtaknili nos že v kuhinjo, pa ne le zavoljo nje, kot tembolj za prijetnimi dišavami svinjske pečenke, ki se je za „slinjo zadrege“, cvrla v ponvi. Sicer pa smo bili z vsem zadovoljni.

H koncu pa morda še tole. Nekaj drobnih, da jih le ne bi prezrli. Ta dan smo dobili „PRI KOPACU“ NA BREZOVICI pod točilno mizo takšno „zakladnico“ najrazličnejših zamaskov, pa tudi smeti in nesnage, da nam je zastal dih. Da smo pri sosedu, „PRI POKU“, dobili v kleti, že skoraj pokvarjeno vino in da je malomarna točajka „NA GRICKU“ NA DOBROVI naložila zaboje s steklenicami, kar pri točilnici, je bilo slej ko prej vredno obeležja tudi v naših beležnicah.

KAJ BO S CESTO OD BREZOVICE DO PODPEČI?

ŠE VEDNO BREZ REŠITVE

Nič kolikokrat so se vaščani, ki so spričo neurejenih cest, še posebej tiste, ki veže Brezovico s Podpečje in Preserjem, spraševali in želeli le enkrat odgovor. Odgovor k vprašanju, kdaj bo popravljena ali vsaj delno usposobljena cesta od Brezovice do Podpeči in dlje do Preserja, kjer je ta čas skoraj v nemogočem stanju. Cesta, po kateri, vsaj v takšnem stanju kot je, ni mogoč večji tovorni promet, je postala s časom, eden najresnejših problemov, ki tarejo vaščane Podpeči in Preserja. In to še toliko bolj upravičeno. Na zadnjem sestanku predstavnikov Cestnega podjetja iz Ljubljane, okrajne in občinske skupščine ter krajevne skupnosti Podpeč—Preserje, minuli mesec v Podpeči, je bilo veliko govora o tem vprašanju, njegovi čimprejšnji rešitvi, ali pa vsaj takšni rešitvi, ki bi v tem, morda najkritičnejšem času lahko rešila cesto njenega dokončnega propada. Razgovor, ki so ga na pobudo občinske skupščine Vič-Rudnik, pripravili s sodelovanjem vseh zainteresiranih činiteljev, ki odločajo o usodi podpeške ceste, zastopniki domače krajevne skupnosti, je opozoril na marsikaj. Predvsem še na povečano skrb za ureditev cestišča, ki je v propadajočem stanju in še toliko bolj za čimprejšnje popravilo mostu v Podpeči, kjer sta voda in zimski meseci na izrabljenih asfaltnih koskih, že opravili svoje. Če povemo, da je bilo prav spričo neurejene ceste tudi več obratnih nesreč, z vijugasto preprogo, kakršna je ob obilici kotanj in raznoterih lukenj, cesta med

Brezovico in Preserjem, je skoraj kar odveč govoriti o razvijajočem se turizmu, večjemu obisku tujih in domačih gostov v teh krajih, kjer hranimo pisan svet naravnih lepot in mnogoterih zanimivosti. Misli bi treba tudi na to, da je most že dotrajal svojemu namenu in da je tovorni promet iz bližnjega lesnega obrata iz dneva v dan večji. Nemašo s tem pa občuti prihajajoče spremembe še toliko bolj slabo, neurejeno cestišče in betonski most, ki se pod težo let že počasi pogreza v vodno dno.

Predstavniki Cestnega podjetja iz Ljubljane, so obljubili, da bodo cesto do njenega dokončnega popravila, o katerem pa vsaj za zdaj še nimamo točnejših podatkov, redno vzdrževali in jo za prvo silo prekrili s kamnjem pa tudi cestanjem bi veljalo reči na uho, da naj od časa do časa malce pomislijo tudi na cesto od Brezovice do Podpeči in Preserja. Poskrbeti pa bo treba tudi za ureditev mostu, s tem, da ga bodo zalili z asfaltno prevleko.

Bezite in žizite
„Našo komuno“

Z otvoritvijo novega gostilnasko-turističnega objekta, bo Črni vrh postal že v bližnji prihodnosti eno izmed naših najbolj obiskanih turističnih središč.

Pisma naših bralcev

Uredništvo je v teh dneh prejelo pismo 11-letne Bebe Prešiček iz Rakovniške ceste v Ljubljani, ki opisuje, kako je tragično jutro, 26. julija, ko je katastrofalni potres opustošil makedonsko glavno mesto doživela na letovanju v Ohridu. Med drugim tudi piše:

Dan potresa sem preživela v letoviškem kraju, v Ohridu. Prav gotovo pa vam je znano, da je Ohrid eno najbolj znanih pa tudi najbolj obiskanih naših turističnih središč, med Makedonci pa postaja bolj in bolj pojem prvorazrednega domačega in tujskega letovišča.

Bilo je zgodaj zjutraj, 26. julija, nekaj minut po 5. uri. V postelji sem ležala prebujena. Na mah pa začutim, da se mi postelja tresce. Vstanem in pogledam skozi okno. Na cesti vidim pse, ki so tekali in tulili. Odstranim se z okna. Pogledam proti cevem. Te so se tako tresle, kot bi jih hotel nekdo strgati in ločiti od stene. Okno, obrobjeno s težkim železom je tako tolklo ob steno, da se je začela krusiti. Obrnem se proti mizi. Na njej je bil pepelnik, ki je tako drsal po njej, da bi kaj kmalu padel na tla. Nekaj časa je še treslo, trenutek za tem pa se je vse umirilo. Vlegla sem se v posteljo, vendar pa od strahu nisem mogla zaspati. Minili sta dve uri. Odšli smo k zajtrku. Nato smo se odpravili na kopanje. Po krajšem času smo iz radijskih poročil zvedeli za hudo nesrečo, ki je prizadejala Skopje. Prislunili smo še bolj vestem iz makedonskega glavnega mesta. Polastila se me je groza. Kasneje sem videla razrušeno mesto še na televizijskih zaslonih.

Dogodka, ki sem ga doživela ob Ohridu, usodno jutro, 26. julija, ne bom nikoli pozabila.

Beba Prešiček

Ljubljana, Rakovniška cesta

Prispevki iz naših krajev

V akcijo za zbiranje najrazličnejše pomoči v naši občini, so se vključile z vse vneto tudi krajevne in stanovanjske skupnosti. Denarna pomoč je na enajst terenih, ki so se odzvali prošnji za pomoč in takoj nudili poleg materialnih sredstev tudi številne prispevke v blagu in živilih, preseglja vrednost 676.000 dinarjev. Največ denarnih prispevkov so tokrat zbrali v Rožni dolini, kjer so prebivalci prispevali ponesrečencem v makedonskem glavnem mestu, nič manj kot 131.330 dinarjev, na terenu Tobačne tovarne pa so zbrali 140 tisoč dinarjev. Prispevek v višini 90.000 dinarjev so ponudili uničenemu Skopju vaščani Skofljice, medtem ko so na Barju in na Rudniku zbrali okrog 87.000 dinarjev. Nič manj pa niso zaostajali s svojo pomočjo tudi drugod. Tako so samo v Podpeči in Preserju zbrali med tamkajšnjimi prebivalci 77.700 dinarjev, v Robu na Dolenskem 39.100 dinarjev, na terenu Tržaške ceste in Kozarij okrog 47.000 dinarjev, v Vnanjih goricah 45.600 dinarjev, v Zapotoku blizu 5.000 dinarjev ter v Zelimjah nekaj manj kot 15.000 dinarjev.

Razen denarne pomoči pa so v Podpeči—Preserju zbrali še okrog 2 toni krompirja, med vaščani z Roba 1575 kg krompirja, na terenu Tržaške ceste in Kozarij 410 kg, v Skofljici nekaj več kot 3600 kg, v Vnanjih goricah 400 kg ter v Zelimjah 420 kg krompirja. Na Robu so vaščani prispevali poleg denarnih prispevkov in prispevkov v živilih in hrani še 20 m³ lesa v vrednosti 320.000 dinarjev, s tem pa je vrednost vseh zbranih prispevkov, blaga in živil dosegla višino 1 milijon 211 tisoč dinarjev.

Skrivnost v loncu, boste mislili, kajne? Nikakor ne. Le več kilogramov pokvarjenih vampov v gostišču „Otok Vis“ na Tržaški cesti, ki jih je odkril inšpektorjevo oko pred osuplim gostilničarjem.

GOSTILNICE „OTOK VIS“, nekaj po sedmi uri zjutraj. V hladilniku v kuhinji najdemo že več dni stare hrenovke. Kuharica osupne, saj to vendar ni mogoče. Se pogled v klet. Morda bi lahko temu dejali muzejska zanimivost. No, to še ni nič. V kotu opazimo lonec vampov. Neprijeten vonj opozarja, da so že „doslužili“ čas. Nekaj manj kot 4 kg vampov, ki so jih pripravili za kosilo (kako nepremišljeno vendar!), roma nazadnje v koš. Pripomba tržnega inšpektorja, je več kot močno odločna.

GOSTILNA „NA GLINCAH“ OB TRŽASKI CESTI, pol ure kasneje: Kozarci so umazani. Za nič kaj mikavnim pultom sloni natakarija, ki jo očitno naš obisk ne preseneti. Sicer pa ni večjih pripomb.

GOSTILNA „HORJUL“ V HORJULU, okrog 9. ure: Zasebni lokal, ki je ta čas prav gotovo najbolje urejen v naši občini. Le prav majhna opazka inšpektorja — čemu nimajo primerne cenika.

TURISTIČNI DOM v Polhovem Gradcu. Za letošnjo sezono so se v domu dodobra pripravili in ni jim žal. Obisk je bil preko pričakovanj. Pa tudi vse, kar je utegnilo zanimati tudi nas, je bilo v najvzornejšem redu. Vsekakor primer, vreden posnemanja!

GOSTILNA „PRI KRONI“ — Lokal je docela prenovljen, vanj pa je domiselni gostilničar, namestil nekaj prav dobrih domačih karikatur, ki pa so izpod peresa laika še toliko bolj prepričljive. In toliko bolj nevsakdanje.

GOSTILNA „PRI PRATKARJU“ — Kot vselej, ko zaide v to, morda naše najpriljubljenejšo gostišče na podeželju, tržni inšpektor,

Počitniški paberki

V mladinskih letoviščih v Rovinju in v Logu pod Mangartom je letos letovalo skupno 603 otrok in sicer v Rovinju 460 in v Logu pod Mangartom 143. V obeh letoviščih so se zvrstile po štiri izmene otrok, vsaka po 19 do 20 dni.

Kapaciteta letovišča v Rovinju je 110 otrok v eni izmeni, v Logu pa 38. Zaradi velikega števila prijav smo morali zvišati

se giblje okrog 3000 dinarjev. Polna cena letovanja pa bo 12.000.— dinarjev za eno izmeno za otroka.

Stanje mladinskega letovišča v Rovinju je zelo kritično. Hišice, v katerih živijo otroci, so tudi v celoti določila in pobrala prispevek staršev.

Novost, da je moral otrok ob prijavi plačati kavcijo v znesku din 500, se nam je

Naši otroci so se med letošnjimi počitnicami na morju, v Rovinju, dodobra odpočili in si nabrali tako novih močeh za novo šolsko leto. V spominu pa jim bodo še dolgo ostali dnevi, ki so jih preživel s svojimi tovariši na počitnicah ob morju.

kapaciteto, predvsem v Rovinju, celo na 125 otrok v eni izmeni, s tem, da smo postavili v taborišče nekaj novih šotorov. Reflektantov je bilo še mnogo več, vendar prijav za letovanje po določenem roku nismo več sprejemali. Največje zanimanje je bilo za I. in II. izmeno, to je takoj po zaključku šole in do konca julija.

Šolski kolektivi so priskočili na pomoč pri zbiranju prijav za letovanje, nakar so izbor otrok letos v celoti izvršila društva prijateljev mladine, razen na šoli „Oskar Kovačič“ in v Preserju, kjer je to delo opravila posebna komisija, ker na tem območju ni Društva prijateljev mladine. Večjih poškodb pa ni bilo, enako ne zastopitev.

V teži so v večini otroci pridobili, predvsem v višinskem letovišču preko 80%, v obmorskem letovišču pa samo 50%, kar je zaradi kovanja in vročine seveda razumljivo.

Finančno poročilo je pred zaključkom letovanja težko podati. Najvišji prispevek, ki so ga plačali starši je bil 10.000.— dinarjev. Ta znesek je plačalo 80 otrok, popolnoma brezplačnih je bilo 30, povprečje prispevka staršev

dobro obnesla, ker so se tako prijavi samo tisti, ki so resno mislili na letovanje. Na ta način je ob vsaki izmeni odpadlo iz upravičenih razlogov le nekaj otrok. Lansko leto pa je ta številka preseгла število 300.

Klub vzgojiteljev na letovanjih, ki obstoja pri Zvezi prijateljev mladine, je letos priredil seminar za te vzgojitelje in jih dobro seznanil z delom v letovišču. Prijav vzgojnega kadra je bilo mnogo več, kot smo jih lahko vključili. Posebna komisija je izbrala le najboljše ljudi, ki imajo prakso in uspeh pri delu z mladino. Skupno je sodelovalo letos 45 vzgojiteljev, 8 medicinskih sester oziroma študentov Medicinske fakultete.

Posebnih obolenj ni bilo. V Logu pod Mangartom v dveh izmenah ni bilo nobenega bolnika, v Rovinju pa je bilo nekaj prebavnih motenj in nekaj prehladov, kar je ob morju dotrajane in potrebne čim prejšnjega popravila oziroma zamenjava. Zlasti so slabe postale in jedilnica. Letovišče v Logu pod Mangartom je bolj vzdrževano, vendar je tudi potrebno obnove, zlasti slamarice v posteljah.

Le nekaj radovednih glav je pogledalo iz šotora, saj si med popoldanskim počitkom seveda niso smeli „privoščiti“ še kaj živahnjega. V taboru naših pionirjev v Rovinju pa vse dni od junija do začetka septembra, ni manjkalo smeha, zabave in dobre volje.

V letu 1963 za adaptacijo v proračunu občinskega ljudskega odbora ni bilo sredstev. Upamo, da bo bolje v letu 1964, ker bomo morali v nasprotnem primeru, prenehati z obmorskimi letovanji.

Solskim kolektivom, društvom prijateljev mladine in vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri pripravah na letovanje otrok in na letovanjih samih, se Svet zavoda za letovanje mladine iskreno zahvaljuje za pomoč in se obenem že priporoča za uspešno sodelovanje tudi v bodoče.

NA BARJU

Kaz 30 let med čebelami

Nedolgo tega, so se na prostranem otočku sredi Iške, ki tako navidezno deli, vsaj za oko, svetova na barjanski šoti, zbrali čebelarji domače družine, ob svojem nenavadnem dogodku. Proslavili so namreč 30-letnico od časa, ko so na Barju prvič v njegovi zgodovini, ustanovili čebelarji svoje matično družino. Ohranjen je še zanimiv dogodek na tiste dni pred 30 leti, ko je Tit Grčar, tedanji šolski upravitelj na Barju dal svečano izjavo ob vstopu v tako častljivo družbo, kot so jo tisti čas predstavljali barjanski čebelarji. Dne 11. januarja 1933 je podpisal svečano izjavo:

„Pristopam kot član k novostanovljeni podružnici čebelarstva društva na Barju in se zavežem, da bom najmanj deset let član

iste. Le v slučaju preselitve ali s prenehanjem čebelarstva ne velja ta častna izjava.“

No, izjave ni bilo treba preklicati, saj je Tit Grčar ostal še leta in leta njen ustanovni član, pa tudi društvo, ni bilo kar tako „od muh“. Zaživelo je kot še morda nobeno društvo pred njim. Leta pa so pisala društvu svojsko zavirljivo kroniko. „Na Marostu“, kot se je temu predelu ohranilo to nevsakdanje ime še do dandanašnjih dni, je Tit Grčar vcepil prvo satnico načrtnemu čebelarjenju na Barju. Pred 30 leti, je društvo imelo le 23 svojih članov in nekaj okrog 200 panjev, danes pa je med 29 aktivnimi člani kar pet takih, ki že tri desetletja uživajo „medene slasti“ pod okriljem barjanskih čebelarjev.

Leto dni kasneje, ko je društvo s peščico svojih članov, že krepko zastavilo v svojem delu, so si nabavili voz za prevoz čebel na pašo, poldrugo leto zatem pa so imeli že brzo-parilnik za kuhanje voska, ki ga premoremo še danes v našem čebelarstvu. Nekaj let pozneje, so po nadvse dobri paši, ustanovili še svoje podružnice na Igu, v Iški vasi in Pod Krimom. Leta, ki so šla skoraj nezaznavno tudi mimo barjanskih čebelarjev, so se ustavile šele ob letošnjem, 30-letnem jubileju. Ob praznovanju, ki je bilo nadvse prisrčno, steklo pa je tako hitro ob še prijetnejšem kramljanju in obujanju spominov, da bi skoraj pozabili omeniti še nekaj. Danes imajo čebelarji na Barju 420 panjev AZ, vendar pa obsežno barjansko področje ni nič kaj po godu za čebeljo pašo, zato pa kot nalašč za razvoj čebeljih družin. Skromni beležki in skopi pisani besedi, ki jo je našim čebelarjem odmerilo uredništvo našega lista, naj ob pomembnem delovnem jubileju, veljajo tudi naše čestitke!

Rožnodolski turizem v sedmo desetletje

PROPAGANDA

Izdati prospekt Rožnik — Podrožnik — Studentsko naselje — Rožna dolina.

Pripraviti ostalo propagandno gradivo (razglednice, spominki in podobno).

TURISTIČNA VZGOJA

Podpirati pri gostinskih lokalih adaptacije, ki bodo povečale turistični in rekreacijski promet in privabile še več gostov.

Pospešiti ureditev gostilne pri Čadu s poudarkom turizma in rekreacije v skladu z že zasnovanim ureditvenim programom.

TURISTIČNI ZBOR NA VRHU ROŽNIKA

Naslednjega dne, v nedeljo 1. septembra, je bil na Cankarjevem vrhu na Rožniku slovesni turistični zbor, ki je privabil na stotine Rožnodolcev in gostov iz Ljubljane ter okolice. Ze v zgodnji dopoldanski uri so „Ljubljanski škripači“ poskrbeli za propagandni spreved na okrašenem kmečkem vozu po rožnodolskih ulicah.

Vrh Rožnika je bilo slovesno vzdušje. Zakaj proslava prav tu na Cankarjevem vrhu?

Od tod je zrl na Rožno dolino naš najpomembnejši mojster uporne proze in vrhunski oblikovalec lepote materinsčine; tu so bila vsako leto tradicionalna prvomajska srečanja rožnodolskih in ljubljanskih delavcev; med okupacijo so zavirale rdeče zastave, znanilke oboroženega upora zoper okupatorske oblasti in nasilnike; tu je eno najmočnejših žarišč šolskega turizma na Slovenskem, saj nudi tukajšnje gostišče vsako sezono šolskim izletnikom 30.000 do 35.000 brezplačnih drobnih turističnih uslug; tu je osrednja točka obsežnega podrožniško-rožniškega ureditvenega načrta, ki je v poteku dopolnjevanja; tu sem ob vznožju Rožnika so se po usodnem potresu 14. aprila 1895 zatekli ljubljanski delavci in pričeli graditi svoje skromne, toda prijazne domačije, ki

(Nadaljevanje na 8. strani)

O turizmu v naši Rožni dolini, o njenih samorastnikih in njihovih 60-letnih vbadanjih za lepšo podobo rožnodolskega naselja, smo pisali že pred meseci.

Na predvečer proslave pomembnega jubileja, se je sestel v dvorani rožnodolskih družbenih organizacij v Levčevi ulici razširjeni plezum Turističnega opleševalnega društva Rožna dolina k svojemu spominskemu delovnemu sestanku, na katerem je bil sprejet sedemletni plan o društvenem delovanju z naslednjimi programskimi poudarki:

ROŽNIK Z VIDIKA REKREATIVNEGA IN IZLETNISKEGA TURIZMA

Zgraditi avtomobilsko cesto na Rožnik, dovolj široko, tako, da bi bil mogoč dvo-smerni promet.

Urediti zložne poti za pešce izven avtomobilske ceste, da bi bili pešci zavarovani pred avtomobilskim prometom.

Urediti razgledno ploščad.

Preurediti Cankarjevo sobo na višji kulturni nivo.

Zgraditi razgledno točko na kompleksu Rožnika ali Šišenskega hriba, da bi bil mogoč razgled na Ljubljano z zapadne strani.

ROŽNA DOLINA — KOMUNALNA VPRAŠANJA IN UREDITEV

Sodelovanje pri reševanju urbanistično-komunalnih problemov; izposlovati avtobusni promet skozi Rožno dolino.

Urediti ceste po sodobnih načelih, da bo Rožna dolina zaželen cilj za krajše izlete in sprehode po Rožni dolini.

Urediti drevorede po nekaterih cestah, da bi odpravili puščobo rožnodolskih ulic.

Urediti park v trikotju med Zitnikovo in Cesto III.

Zgraditi kopalni bazen.

Urediti ob Glinščici drevored.

Rožnodolski turizem v sedmo desetletje

(Nadaljevanje s 7. strani)

so ji vtisnile svoj značilni urbanistični pečat in vabljivo zunanjo podobo.

Zgoščeno razvojno sliko Rožne doline in njene olepševalne turistične organizacije je podal častni predsednik OTD Rožna dolina in podpredsednik Ljubljanske turistične zveze dr. Fran Vatovec.

Prvo obdobje: samorastništvo. Iz bolečine je rasla in složne vzajemnosti. Od megle do sonca, od doline blata do doline vrtov, od žab do rož. Dolga je bila ta pot in s trnjem posuta, pa le uspešna. Tedaj so čez ta neprijazni svet pod Rožnikom živahno donela žabje serenade. Res, sredi mlakužne doline je pognala. Trda, kruta ledina. Iz krvi in znoja, trpljenja in nepokoja prvih rožnodolskih samorastnikov, je vzklila. Pesem krampov in lopat; njihov hreščeci žvenket je odmeval pod Rožnikom od zore do mraka: ob klavrno brlečih petrolejkah. Osnovne oblike delavskega naselja.

Olepševalni odbor, ki so ga ustanovili rožnodolski samorastniki pred 60 leti, pomeni njihov prvi organizirani poskus povezovanja za nadaljnje napredovanje. Olepševalno društvo, ustanovljeno leta 1905, je izhodišče h krepitvi rožnodolske ustvarjalne skupnosti. Cilj: rožnodolska domačija naj bi ne bila le prijazna, ampak tudi turistično zanimiva.

Sledila je nova turistična adaptacija, nova pobuda na komunalno ureditvenem področju: mostiči, razsvetljava, ceste in pota, odvodni jarki, vodnjaki itd. Živo, neutrudno kakor v mravljišču.

Leta 1935 dopolnijo rožnodolski samorastniki društvena pravila, ker želijo dati poudarka socialni dejavnosti v okviru posmrtninskega podpornega odseka: **Olepševalno in podporno društvo v Rožni dolini v Ljubljani.** Po tej poti so Rožnodolci lahko polepšali svoje domačije in pa tudi okolje.

Razen tega še propagandno dopolnjevanje v dvojni smeri: olepševalne nagradne akcije, ki so zaslovene po svoji lepi tradiciji in ki so še bolj okrepile turistično privlačnost Rožne doline. Drugo smer predstavljajo tradicionalni rožnodolski sejmi, prva oblika turističnih prireditel v Ljubljani. Programsko razširjenje društvene dejavnosti 1953 v skladu z realizacijo „Olepševalnega turističnega društva“ dokazuje, da so tokovi sodobnega turizma zapljuskali tudi v Rožno dolino.

Zaključek. Rožnodolski samorastniki so na teh osnovah ustvarili pogoje za napredek od prvih oblik prijetne receptivnosti do živahne turistične zanimivosti in privlačnosti.

Drugo obdobje: somrak črnih dni okupacije. Vihar, ki se je razdivjal leta 1941, je zapustil svoje sledove tudi v Rožni dolini. Iz vile na večni poti št. 3, je vzplamenel dne 27. aprila 1941 ogenj upora, zanilec vstaje zoper okupatorske oblasti in nasilnike: prav v Rožni dolini se je vžgala plamenica Osvobodilne fronte Slovenije, ki je zajela v svoj krog

vse zavedne in napredne Slovence. Rožna dolina je ostala zvesta svoji napredni, delavski, samorastniški tradiciji. Zal ni šlo brez bolečin. Vida Pregarčeva in Janez Kikelj sta bila med prvimi žrtvami fašističnega nasilja. Rožna dolina je žrtvovala 103 najboljših hčerke in sinove. Olepševalno in podporno društvo je umolknilo.

Tretje obdobje: svetli obrisi obnove. Po osvoboditvi Olepševalno društvo spet zaživi. Društveni člani vneto sodelujejo pri obnovitvenih delih. V delovnih skupinah so opravili Rožnodolci 70.000 prostovoljnih delovnih ur. Znova in čudovito je oživela v njih nenehna, delovna ustvarjalnost iz prvih časov Rožne doline. Spet si utre pot prijetna receptivnost v okviru sprehodov in dnevnega popoldanskega oddiha.

Četrto obdobje motorizacije vzbuja vtis, ko, da drvi ves turizem mimo Rožne doline po „beli cesti“ k morju. In vendar ima turizem svoje nenapisane zakone. Res, hiti ves mednarodni, evropski motorizirani turizem, tod mimo. Toda, v Rožni dolini se je razraslo Studentsko naselje, ki ima svojo živahno receptivno, svoje propekte in ki izkazuje iz leta v leto vedno več sezonskih nočitev. Rožna dolina ni danes le prijetno naselje, sicer ne več na obodu Ljubljane, ampak na obodu njenega mestnega centra. Njena turistična funkcionalnost se je raztegnila na stopnjo čimtelja prenočitvenega turističnega prometa, saj predstavlja Studentsko naselje prav zadnja leta pomembno dopolnitev pomanjkljivih hotelskih kapacitet v Ljubljani.

Končno še peto obdobje kompleksnejših urbanistično-turističnih načrtovanj. Preurejena, nova Ljubljana je zasnovana v krogu petih vpadnic; med temi je tudi tržaška. V njenem

neposrednem zaledju je Rožna dolina, ki ji je v prihodnjem razvoju namenjena rekreativna funkcionalnost v prid prebivalcem v strnjeni industrijski, inštitutski in trgovinski visoki zazidavi ob Tržaški cesti: parkovno urejeni kompleks s vrtički, drevoredi, parkirišči, turističnimi logi, počivališči itd., ki se smiselno vraščajo v podrožniško rožniški ureditveni koncept.

Prav tu čakajo Turistično olepševalno društvo pomembne naloge, začrtane na delovnem jubilejnem sestanku na predvečer proslave. Za izvedbo svojih že tradicionalnih (olepševanje, izletništvo, turistična vzgoja) in novih nalog v okviru društvenega sedemletnega delovnega načrta črpa OTD Rožna dolina svoje moči iz množičnosti članstva, ki 100% izpolnjuje svoje obveznosti glede plačevanja članarine.

O lepem prizadevanju na področju olepševanja priča na primer letošnja olepševalna nagradna akcija.

Razen tega je bil na predvečer proslave deležen priznanja in nagraditve tisti del rožnodolske mladine, ki se je odzval povabilu OTD Rožna dolina k nagradnemu tekmovanju za najboljše spise o Rožni dolini: **Rožna dolina včeraj, danes in jutri. Zakaj sem vzljubil Rožno dolino?** Med vsemi prispevki izstopata predvsem dva: Nevenke Rovanova „Rožna dolina včeraj, danes in jutri“ ter Bogdana Novaka „Zakaj sem vzljubil Rožno dolino“. Prejela sta ustrezni nagradi. Darila izven nagradnega tekmovanja pa so prejeli: Mojca Anko, Darja Cej, Vida Hrovatin, Vlasta Markolčič, Metka Novak in Boris Zubalič.

Septembrska proslava na Rožniku spodbuja k novim turističnim prizadevanjem v sedmem desetletju:

Naj dolina rožna rase in procvita,
po turizmu se že nova zarja svita.

Dr. Fran Vatovec

Brigadirski ho-zuk je polegel

V letošnjem letu so iz naše občine sodelovale mladinke in mladinci v desetih mladinskih delovnih brigadah na Avtocesti, lokalnih, občasnih in na izredni delovni akciji v Skopju.

Prva delovna brigada v aprilu in maju, ki je odšla na gradnjo Avtoceste, je bila sestavljena iz mladih kmetijskih in industrijskih delavcev. Ob koncu šolskega leta sta bili ustanovljeni srednješolska brigada III. LMDB „Malči Belič“ in V. LMDB „Jože Gregorčič“, ki sta junija in avgusta odšli na Avtocesto.

V prejšnjem tednu je zopet odšla delavsko-kmečka brigada na delovišča Avtoceste za dva meseca. Ta bo pomagala dograditi zadnje metre velike jugoslovanske magistrale in bo prisostvovala otvoritvi zadnjega šestdeset kilometrov dolgega odseka, ki bo 20. oktobra letos v Beogradu.

III. LMDB „Malči Belič“, brigada iz naše občine, je dosegla najvišje priznanje, ki ga to leto podeljujejo v počastitev 20-letnice velikih dogodkov v Jajcu — PLAKETO AVNOJ-a.

Ob usodni skopski katastrofi je naša mladina ponudila svoje roke pri gradnji montažnih hišic v „Tesarstvu“ na Izanski cesti, ker je v tem času kolektivu za pospešeni tempo izgradnje primanjkovalo delovne sile.

Letos sta bili tudi dve občasni delovni akciji v naši občini, in sicer ena na osnovni šoli na Viču in druga pri gradnji športnega parka v Rožni dolini. V obeh akcijah je sodelovalo okrog 80 mladih fantov in deklet. Prav teh dveh akcij se moramo posebno veseliti in dati priznanje organizatorjem in delavcem, saj so mladinci viške osemletke s svojim delom v obnavljanju in urejanju svoje šole, vsekakor prihranili ustanovi lepa sredstva. V Rožni dolini preseneča sodelovanje različnih organizacij, ki so skupaj pripravili načrte in sredstva za to prepotrebno akcijo. Mnenja smo, da bi tako skupno delo lahko še v marsikateri krajevni skupnosti rodilo pomembne uspehe.

Nadalje smo imeli dve lokalni delovni akciji v Kranjski gori. Brigadirji obeh brigad so gradili smučarsko in sankarsko progo. Investitor akcije je bil ObLO Jesenice in Turistično društvo v Kranjski gori. Na akciji je sodelovalo 160 mladincev in mladink iz srednjih šol naše občine. Z delom so bili vsi: investitor, delodajalec in prebivalci Kranjske gore zadovoljni. V tem turističnem kraju, so brigadirji pripomogli k razgibanjšemu življenju v juliju in avgustu, kar je bilo v splošno zadovoljstvo turistom, ki so se v tem času mudili ob naši severni meji.

Obe brigadi sta osvojili vsa najvišja priznanja: dvakrat posebno pohvalo, dvakratno udarništvo in posebna priznanja za udarniško delo v prostem času.

Prav tako kot delo na delovišču, je bilo uspešno tudi higiensko notranje življenje. Brigadirjem ni bilo nikoli dolgčas, saj so imeli od tehničnih krozkov preko kulturnih prireditev do športnih tekmovanj čas vedno odmerjen in izrabljen.

V spomin Francu Kogovšku

Sredi dela, novih načrtov in še večjih obetov, ki so bili skorajda neolčljivi del njegovega življenja, je po krajši in zahrbtni bolezni nenadoma preminil višji gradbeni tehnik Franc Kogovšek.

Rodil se je 30. maja 1928 v Zaplani nad Vrhniko. Zeljan znanja, ki si ga ni mogel pridobiti med okupatorjevim nasiljem, je po osvoboditvi končal študij na tedanjem Grodnenem tehnikumu in se najprej zaposlil pri Planski komisiji LR Slovenije, kasneje pa kot referent v oddelku za investicije in gradnje Komiteja za komunalne zadeve LRS, leto dni

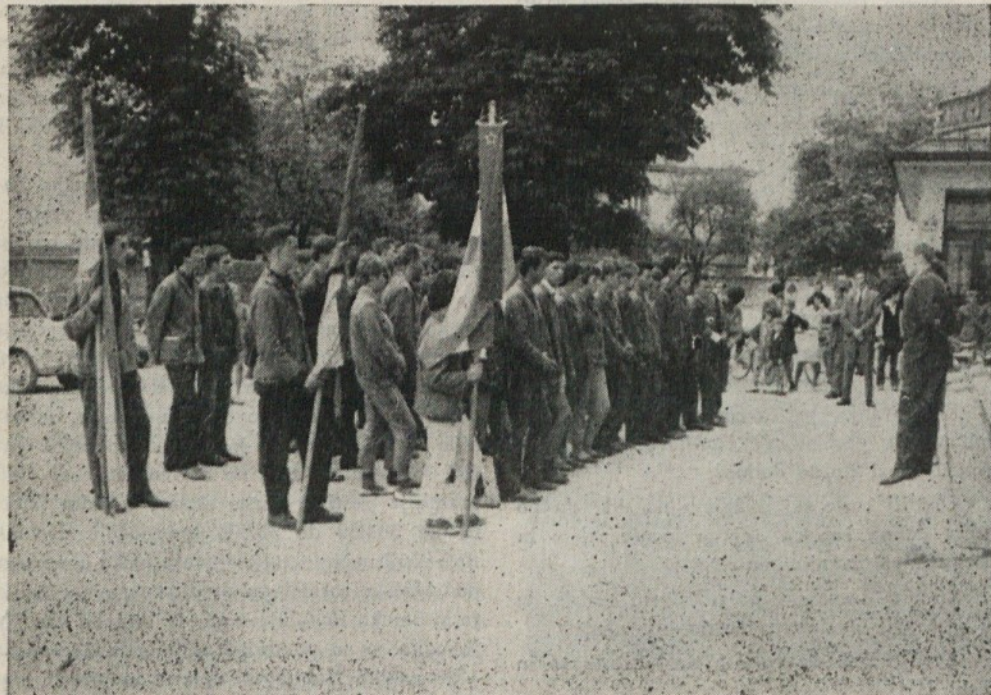
kasneje pa se je zaposlil pri Mestnem podjetju „Cementar“ v Ljubljani kot gradbeni tehnik in še isto leto pri republiškem tesarskem podjetju „Tesar“. Od leta 1953 do 1955 je opravljal posle direktorja ljubljanskega „Cementarja“, leto dni zatem pa je bil imenovan za gradbenega inšpektorja pri občinskem ljudskem odboru Ljubljana-Vič, kjer je po združitvi občin delal vse do lanskega leta, ko se je kot višji gradbeni tehnik zaposlil v „Utensiliji“.

Pot, ki jo je v teh nekaj letih prehodil naš France, je bila tako kratka, da o njej ni moč reči vsega, kar je ustvaril v prijetnem delovnem vzdušju kot nepogrešljiv sodelavec in tovariš, kot človek, ki si je s svojim delom in znanjem pridobil zaupanje vseh, ki so ga cenili in spoštovali. Še toliko bolj pa ga bodo pogrešali v svojih vrstah, njegovi delovni tovariši, kjer je bil nepogrešljiv člen v iskrenih prijateljskih odnosih kot primer človeka, ki ni našel nikoli miru in počitka zase in si odtrgati vsaj urico prostosti, ki mu je bila prenekaterokrat več kot potrebna. Res je, kar so ti, dragi France, izrekli v slovo Tvoji delovni tovariši:

„Prevzela nas je človeška toplina, ki jo je izžarevala Tvoja osebnost in srčna plemenitost, s katero si ustvaril dobre tovariške odnose.“

Vsi, ki smo te poznali kot vzornega delovnega tovariša, še toliko bolj pa kot odličnega človeka, Te bomo ohranili v trajnem spominu!

Ivan Virnik

Zadnji zbor naših brigadirjev, ki so zaključili letošnje delovne akcije.

M. Korunič

GNUSEN UBOJ V HORJULU

18. avgusta zvečer je 22-letni Ramo Dizdarevič iz Kladaše, brez kakršnegakoli razloga ubil v Horjulu, 40-letnega polkovnika oklopnih enot JLA, Mira Remškarja. — Nepopisno je ogorčenje vseh naših ljudi nad zločinskim dejanjem Dizdareviča.

V nedeljo, dne 18. avgusta 1963, v večernih urah, je v Horjulu, pri domači gostilni „Pri Prebilu“, 22-letni Ramo Dizdarevič iz Kladaše, okraj Bihač, brez vsakršnega povoda in razloga, ubil 40-letnega polkovnika oklopnih enot JLA, Mira Remškarja, ki se je ta dan z nečakom Ivanom Fišterjem in s svojim sosedom Martinom Bokavškom, vračal z lova. Okrog 20.30 so se spotoma ustavili v gostilni „Pri Prebilu“, da bi se za čas še okrepčali. Pol ure kasneje, so se že vračali, proti domu. Ker je gostilna oddaljena od glavne ceste nekaj metrov, je bilo seveda treba zapeljati po ozki poti. Se predno je Remškar počasi pripeljal h glavni cesti, je šla proti njemu večja skupina moških. Med njimi je eden celo udaril po strehi avtomobila in zahteval, češ, naj se ustavi. Remškar je nič hudega sluteč takoj stopil iz avtomobila, da bi videl, kaj se pravzaprav dogaja. V tem pa ga je Ramo Dizdarevič, ki je že poprej mahal z nožem, brez vzroka zabodel v prsi. Remškar je napravil nekaj korakov, nato pa omahnil ob cesti. Ko so videli kaj se je zgodilo, so se Dizdarevičevi pajdaši umaknili v temo.

Miličniki so takoj izvršili obširno preiskavo in storilca, 22-letnega Rama Dizdareviča, našli med spanjem. Delal se je povsem nedvednega. Tudi ostali, ki so bili v njegovi

družbi, so se vedli kaj čudno, kot, da se ne bi zares nič pripetilo. Preiskovalci so medtem že ugotovili, da si je Dizdarevič preoblekel bele okrvavljene kavbojke, ki jih je skril na nekem seniku. V njih so našli tudi dva noža, od katerih je bil eden, okrvavljen. Morilca, Rama Dizdareviča, so organi LM aretirali in ga skupaj z vso skupino prepeljali v ljubljanske zapore.

Dogodek, ki mu v naših krajih, zares ni primere, je vzbudil med našimi občani in ostalimi ljudmi, val ogorčenja. To še toliko bolj, ker gre za človeka, ki je preživel in kasneje priskočil na pomoč posledicam skopske tragedije, človeka, ki je bil vzor predanega borca in revolucionarja med NOV in v njeni kasnejši socialistični graditvi. Med svojim kratkim oddihom na Brezovici pa je podlegel zločinski roki podivjanega morilca.

Pokojni Miroslav Remškar s partizanskim imenom Boštjan, je bil aktivni polkovnik oklopnih enot JLA, bil je nosilec Partizanske spomenice 1941 ter številnih visokih vojaških odlikovanj, ki jih je prejel v času NOV, med njimi Partizanske zvezde III. stopnje, redov hrabrosti, Bratstva in enotnosti II. stopnje, Zaslug za narod II. stopnje, reda Armije II. stopnje in reda Za vojaške zasluge II. stopnje.

Zastoj le v kmetijstvu

ŽIVAHNA RAZGIBANOST OB SPREJEMANJU TEMELJNIH NAČEL SAMOUPRAVLJANJA

Z razliko od dela in prizadevanj pri izdelavi občinskega statuta, so bile z ozirom na skladnejše in bolj povezano delo pri izdelavi statuta telovnih organizacij v naši komuni, formirane pri občinskem sindikalnem svetu tele komisije: centralna komisija, komisija za industrijo in gradbeništvo, komisija za obrt in uslužnostno dejavnost, komisija za kmetijstvo, komisija za prosveto, komisija za inštitute ter komisija za zdravstvo. Naloga komisij je pomagati komisijam za izdelavo statuta v delovnih organizacijah z nasveti in reševanjem določenih problemov, ki se pojavljajo pri sestavi osnutkov statuta ter zagotoviti sodelovanje kolektivov pri postavljanju osnovnih tez. Težnja komisij je tudi v tem, da se čim bolj približa življenjski praksi v končnem cilju povečanja produktivnosti. Vsaka komisija je sprejela točen seznam delovnih organizacij, s katerimi ima tudi stalne stike. Komisije sodelujejo pri svojem delu tudi z ostalimi delovnimi organizacijami, ki imajo sedež izven področja občine Vič-Rudnik. S pomočjo anket, ki so jih komisije poslale v delovne organizacije, je mogoče ugotoviti, katera pravila in pravilnike imajo v vsaki delovni organizaciji, in kakšna je po tem organizacija samoupravljanja in nagrajevanja, kakšne so priprave za izdelavo statuta in kakšna je nasploh organizacija v podjetji.

Na področju industrije in gradbeništva so nekatere delovne organizacije pokazale že lepe uspehe pri izdelavi statuta. V gradbenem podjetju „Technograd“ je delavski svet imenoval komisijo, ki je pripravila osnutek statuta. Ta zajema temeljna in ekonomsko-organizacijska načela. Tudi v podjetju „Elektroprenos“, v „Iliriji“ in v Kovinski industriji na Igu, so bile imenovane komisije, ki so že izdelale osnutke statuta. V Tobačni tovarni je komisija pred zaključkom izdelave statuta, osnovne teze svojih delovnih statuta

pa so postavile „Zičnica“ in Tovarna vijakov. V vseh ostalih podjetjih so bile sicer imenovane komisije, ki pa vendar še niso začele s svojim delom. Komisija za industrijo in gradbeništvo si je zagotovila stike z delovnimi organizacijami z diskusijskimi posveti.

Komisija za kmetijstvo je ugotovila osnovni problem, to je nerešeno vprašanje gozdarstva in kmetijstva pri vseh naših kmetijskih zadrugah. Brez dokončne rešitve tega vprašanja ne bo mogoče pristopiti k izdelavi statuta.

Na področju inštitutov ter znanstvenih zavodov sta odprti predvsem vprašanja, kakšne pristojnosti pač ima ustanovitelj do inštituta in kakšno vlogo naj imajo sveti v novih statutih. Pri tem pa prevladuje mnenje, naj bo svet zavoda le posvetovalni organ, medtem ko bi vso gospodarsko politiko reševal v prihodnje upravni odbor.

Specifičen problem se pojavlja na področju gostinstva, kjer nimajo še ustreznega kadra za izdelavo predosnutkov, je nujno, da se vsem tem delovnim organizacijam nudi pomoč, prek dejavnosti Delavske univerze.

Komisija za prosveto je izdelala teze statuta, ki bodo dane v razpravo vsem prosvetnim kadrom v občini.

Komisija za zdravstvo in socialo je pristopila k reševanju dela tako, da se je dogovorila za tedenske sestanke, na katerih rešujejo probleme, ki se pojavljajo na področju zdravstvenih zavodov. Pereče je vprašanje odnosov med zdravstvenim zavodom in komunalnim zavodom za socialno zavarovanje, na drugi strani pa odnos komunalne skupščine socialnega zavarovanja in pristojne občinske skupščine, kar se še posebej odraža pri sklepanju pogodb in pri vsem ostalem finančnem poslovanju.

Izhodišče dela pri izdelavi statuta je ugotovitev dejanskega stanja, kar dosežemo z analizo interne zakonodaje. Šele s pomočjo takšne analize, lahko

postavimo teze statuta. Če pa bi vzeli za izhodišče samo dosedanja pravila in pravilnike v delovni organizaciji, ne bi statut zadostil vsem ustavnim določilom, torej je nujno, da statut obsega tudi ekonomsko-organizacijska vprašanja, kot na primer: način poslovanja, smotrno upravljanje s sredstvi, planiranje proizvodov, realizacijo proizvodov, organizacijo poslovanja ter delitev dohodka po delu. S statutom naj se torej določi položaj delovnih enot ter

pravice in dolžnosti delovnih ljudi pri upravljanju teh enot.

Ze dosednji rezultati dela komisij torej kažejo, da so prizadevanja pri izdelavi statuta več kot uspešna, s tem pa dajejo nedvomno jamstvo, da bodo bodoči statuti resnično temeljni samoupravni akti delovne organizacije, v katerem bo vsak proizvajalec videl svoje mesto in s tem svoje pravice in dolžnosti.

Metka Skubic

IZKUŠNJE „ILIRIJE“ SO NAREKOVALE

Z novo organizacijo na poti zniževanja stroškov

Bralce našega lista smo že pred časom seznanili z investicijskim programom „ILIRIJE“, prav tako pa tudi s potekom izvajanja posameznih del.

Čeprav grade izključno iz lastnih sredstev, predvidevajo, da bodo v letošnjem letu uspeli končati prvo fazo rekonstrukcije, ker je glavni objekt prvi etape — skladišče z okrog 5000 kvadratnih metrov površine — vseljivo in ga v prtiličju že skoraj v celoti koristijo. V pr-

budo direktorja „Ilirije“ obrnili na PTT podjetje v Ljubljani s prošnjo, da bi prevzelo poštno pošiljke v tovarni ter jih odvažalo z lastnimi prevoznimi sredstvi.

Pri PTT podjetju doslej niso imeli vpeljane take službe, oziroma servisa, čeprav v razvitih državah ni to nobena posebnost. Predlog je pri PTT podjetju naletel na zelo ugoden odmev. Po zadnjih informacijah nameravajo vpeljati ta način poslovanja s poštnimi

vem nadstropju in podstrešju še nameščajo material iz dosednjih prostorov, ker je podjetje za montažo dvigala šele pred kratkim končalo z deli.

V podjetju računajo, da bodo z novimi sodobnimi prostori in z mehanizacijo v notranjem transportu, znižali dosedanje stroške v zvezi z vskladiščenjem, predvsem pa olajšali delovne pogoje. Odpadli bodo stroški za prevoz blaga do in iz zunanjih skladišč, nadalje pričakujejo prihranek stroškov pri notranjem transportu s pomočjo elektrokareja, ki ga vidite na sliki, s pomočjo tovarnega dvigala nosilnosti 1500 kg, z nakladalno rampo, ki omogoča lažje in hitrejše nakladanje na avtomobile itd.

V tovarni se že dalj časa ukvarjajo z organizacijo skladiščne službe in z uvajanjem delavcev na delovna mesta v novem okolju in po novi organizacijski shemi. Zal jim je tu prav neizpolnitev roka izvajalca za montažo dvigala zavrla normalen potek dela. Vendar proučujejo najrazličnejše možnosti, ki bi prispevale k znižanju stroškov, ali k izboljšanju delovnih pogojev. Naj navedemo samo primer, ki je vsekakor vreden upoštevanja.

Manipulacija s poštnimi pošiljkami v tovarni povzroča precejšnje težave, ker je obseg poštnih pošiljk precejšen in v zvezi s tem so veliki tudi stroški. Vsaka odprema poštnih paketov je pogojena s čakanjem in sicer prvič za prevozno sredstvo, drugič pri nakladanju, tretjič pri oddaji na pošti. Ves ta čas so šofer, spremljevalec in vozilo popolnoma neproduktivni, po drugi strani pa stalno občutijo pomanjkanje transportnih kapacitet.

Zaradi tega so se pred nedavnim na po-

paketi z vsemi večjimi gospodarskimi organizacijami, s tem, da bodo poštni pakete takoj po prevzemu odvažali na železniško postajo. Tako bo imelo od tega korist PTT podjetje in pa obe gospodarski organizaciji, tako pošiljatelj, kot prejemnik.

MNENJA DRUGIH

HARMAN, glasilo delovnega kolektiva Tobačne tovarne

„... V okviru poslovno-tehničnega sodelovanja med tobačnimi tovarnami v Nišu, Sarajevu in v Ljubljani, so poudarjena predvsem tri načela, ki sodijo med poslovno-tehnično sodelovanje teh treh naših tobačnih tovarn. Realizacija prodajnih planov vseh treh tovarn, ki tvorijo poslovno-tehnično sodelovanje, je skupna obveznost, vsa prodajna skladišča služijo vsem trem, in tretje, da osebe vseh treh prodajnih organizacij dela za vse tri tovarne v poslovno-tehničnem sodelovanju...“

„... Izobraževalni center je pripravil pred kratkim seminar »Sodobna žena« in ob njegovem zaključku še razstavo pijač in jedoč, ki so jo slušateljice pripravile kar same. Namen seminarja je namreč bil, da bi posredoval udeleženkam, kako in na kakšen način, naj pripravijo praznovanja v kolektivu, svečanosti doma in razne sprejeme...“

MI VAM — VI NAM

Urednikov kotiček bralcem

Zares malokdaj se je nabralo v urednikovem predalu, toliko gradiva kot za to številko. Pa nič zato. Morda smo tudi pri nas le šli korak naprej. Sicer pa resnici na ljubo. Ze skoraj dva polna meseca bo minilo, odkar je „Naša komuna“ zadnjič prišla med vas. Poletni čas pa je tudi med nami, čeprav smo prav gotovo vsi, kot vi, mislim ob prijetnem kramljanju o dopustih, počitnicah in kdo ve še o vsem čem je bilo besedi, mislili le na to, kako bi kar najbolje in seveda primerno svojim žepom, izkoristili nekaj dopustniških dnevov. Upam, da ste si dobro nabrali novih moči za delo in tako smo se spet znašli ob našem prvem kramljanju.

Tragedija, ki je v nekaj usodnih sekundah, opustošila makedonsko glavno mesto, je boleče odjeknila tudi med nami. Srca vseh nas so se v tistih dneh, pridružila skupni bolečini, ki je tako brezmejno posegla v naše vsakdanje življenje. Pomoč, ki smo jo zbrali iz vseh strani, pa najsi bo to od gospodarskih organizacij ali krajevnih skupnosti, naših občanov, je bila ponoven dokaz bratskega razumevanja in odkrite solidarnosti vseh, ki jim je pomenila skopska katastrofa, tragedijo v najširšem pomenu besede. Besede, ki jih je moč poveljati z največjim človeškim dostojanstvom in spoštovanjem. Doslej smo v občini namenili za porušeno mesto pomoč v višini preko 51 milijonov dinarjev. Dvem večjim skupinam otrok pa smo omogočili tudi daljše bivanje v dijaškem domu Gradbene srednje šole in jim nudili ob materinski skrbi in ljubezni, vse česar jim morda ni mogoče povrniti.

Naša bralka Marija Turk, ki je preživela med letošnjimi počitnicami del svojega prostega časa med makedonskimi otroci pri nas, nam je napisala zanimiv sestavek o vtisih, ki jih je doživela med svojimi varovanci v domu Gradbene srednje šole. Zal pa bomo prispevek zaradi zaključka redakcije, objavili šele v naši prihodnji številki.

Verjetno ste že opazili, da smo s prejšnjo številko uvedli v listu več rubrik. Zal pa je v tej številki ostal le „Urednikov kotiček bralcem“ in nič več. Rubrika „Naši razgovori“, kjer bomo vsakokrat predstavili našim bralcem naše občane z njihovih najrazličnejših življenjskih poti, seveda pa tudi take, ki so že krepko posegli v jesen svojega življenja. Prav ta rubrika naj bi postala resnično ogledalo nas vseh, naših naporov in prizadevanj pri vsakdanjem ustvarjanju. Zatorej brez vsakršnega odlašanja. Od vas, dragi bralci, si želimo predlogov in pa mnenj, kritičnih in spodbudnih, pač takih, ki jih ne manjka med nami. Upamo in prepričani smo, da boste odslej dalje, tesnejše sodelovali z nami, nam pošiljali svoje predloge, mnenja, kritične pripombe in vse, kar bi o tem utegnili zanimati vse naše bralce. Le s takšnim sodelovanjem, si lahko tudi mi v uredništvu, nadejamo še lepših sadov našega dela.

IZ SLAVNIH DNI NAŠE REVOLUCIJE

Kronika Dolomitskega odreda

Naziv je dobil po planini Polhograjskih dolomitov, ki se razprostirajo zahodno od Ljubljane. V širšem smislu je to področje med Poljansko dolino, Ljubljansko kotlino, Ljubljanskim Barjem in linijo: gornjega toka Poljanske Sore — Zirov (8 km severo-vzhodno od Idrije) — Vrhnike.

Po kapitulaciji Jugoslavije leta 1941, so severni del Dolomitov okupirali Nemci, južni del pa Italijani. Zaradi neposredne bližine Ljubljane in centralnega položaja v odnosu na ostale predele Slovenije, so Dolomiti imeli zelo pomembno vlogo za NOV. Zaradi tega je Glavno poveljstvo NOV, že poleti 1941 na tem področju formiralo obveščevalno službo in Narodno zaščito. V septembru 1941 se je na tem področju nekaj časa zadrževala takozvana Samotorska partizanska četa, ki je v noči od 4. na 5. decembra sodelovala v rušenju mostu pri Preserju.

Na področju Dolomitov so bili do konca leta 1941 v večini vaseh ustanovljeni odbori OF, ki so imeli organizirano narodno zaščito, s precejšnjimi skladišči orožja.

Pamotorska četa je bila le začasno na področju Dolomitov in se je iz tega področja umaknila in priključila drugim enotam.

V februarju leta 1942 pa je bila ustanovljena nova grupa borcev in sicer na Stari Vrhniki, le nekaj sto metrov za okupatorskimi kasarnami. Grupa je štela le devet partizanov, ki so bili zarodek bodočega Dolomitskega odreda. Nekako v istem času pa je bila formirana še ena grupa v bližini Zaplane. Obe grupi sta se v aprilu 1942 združili v četo. Ta četa je bila priključena k Notranjskemu odredu, oziroma 5. maja 1942 je bil to že 4 bataljon Notranjskega odreda. Ta bataljon je na področju Polhovega Gradca, Hruševca, Dobrove, Horjula in Vrhnike v tem času vodil več manjših in večjih borb. Pomembna je štiridnevna borba v začetku julija 1942, ko je bataljon ključoval večtisočeri italijanski vojski, oboroženi s štirimi tanki, topovi in močnemu bombardiranju iz zraka. Po velikih izgubah se je sovražnik umaknil, ne da bi zasedel osvobojeno ozemlje, ki je bilo za tisti čas tik pred vrati Ljubljane, kjer je imel sovražnik močne garnizije, za njega prava sramota. Prisotnost Dolomitskega odreda in splošno znanega osvobodnega ozemlja je revolucionarni Ljubljani vhlivalo močan pogum, saj so iz dneva v dan slišali rafale in granate, tik ob žici.

Iz tega bataljona je bil v sredi junija ustanovljen Dolomitski odred z dvema bataljonoma, ki sta štela vsak po okrog 130 mož.

Od novembra leta 1942 pa vse do aprila leta 1943 se je na področju odreda nahajal Centralni komite KPS. Glavni štab NOV in Izvršni odbor OF za Slovenijo.

V tem času je bilo na področju odreda formiranih več delavnic, tiskarn, bila je tudi radio postaja, ki je vzdrževala zvezo z Vrhovnim štabom in radio postajo Svobodna Jugoslavija v SSSR.

Odred je štel ob koncu julija že preko 400 borcev. V začetku novembra pa je bil iz Dolomitskega odreda formiran III. bataljon Sercerjeve brigade. Ta bataljon je tik pred odhodom v sestav Sercerjeve brigade v boju na Korene pod Horjulom odbil znatno močnejšega sovražnika in mu prizadejal večje izgube. V januarju 1943 je prišel odred v sestav III. operativne cone.

Obstoj Dolomitskega odreda je bil v času NOV velike pomena, saj je bil osnova za šolanje kadrov, ki so prihajali predvsem iz Ljubljane in okolice. Prek njega je bilo transportiranega iz Ljubljane ogromno materiala za druge enote NOV, saj je deloval tik pred Ljubljano.

Aprila leta 1943, se je odred zaradi velikih izgub umaknil na Dolenjsko, kjer je prenehal delovati, borci pa so odšli v sestave

drugih brigad. 16. septembra 1943 je bil na področju Polhograjskih Dolomitov ustanovljen nov Dolomitski odred iz 2 bataljonov vendar pa je že čez dober mesec dni prenehal delovati, borci pa so bili vključeni v sestav enot XXXI. Triglavске divizije.

Zbor Dolomitskega odreda leta 1942 na Babni gori.

POLIDON SPREY, NEGROL, HOP

„ILIRIJA“ je tudi tokrat dala na trg nekaj novosti iz svojega proizvodnega programa in sicer tako imenovane aerosol proizvode, namenjene za široko potrošnjo.

V zadnjem času se vedno več govori o aerosol proizvodih, ki vse bolj in bolj osvajajo tržišče. Bistvo teh proizvodov pa je, da so sestavljeni iz dveh sestavin in to samega proizvoda in pa določenega plina. Ko pritisnemo na ventil, je naloga plina, da tekočino v dozi razprši in tako omogoči lažjo in popolnejšo izrabo samega proizvoda.

Kot smo že omenili, je aerosol proizvodov na tržišču že precej, vendar je večina uvoženih. „Ilirija“ pa je dala na tržišče lastne aerosol proizvode in to ne samo enega, ampak kar tri: POLIDON LAK za lase, NEGROL OLJE za sončenje in pa HOP za uničevanje raznega mrčesa.

To so med seboj sicer zelo različni proizvodi, ki so izbrani tako, da so zajeti trije artikli, za katere je uporaba aerosol oblike trenutno najbolj primerna.

Uporaba POLIDON LAKA je kot aerosol mnogo enostavnejša. Lak se lepše, enakomernje in v zelo drobnih kapljicah razprši po

lasih, kar je najosnovnejši pogoj za pravilno uporabo laka, ki omogoča, da nova pričeska ni lepa samo za en dan, ampak ostane nepoškodovana tudi več dni.

Ravno tako lahko Negrol olje za sončenje, polnjeno v aerosol dozo, enakomerno razpršimo na kožo, s čimer dosežete, da se vam olje enakomerno v tanki plasti utre v kožo. Na ta način preprečite, da bi po nepotrebnem trošili prevelike količine olja za sončenje. Negrol olje vsebuje sredstva, ki preprečujejo opekline in pa sestavine, ki pod vplivom sončnih žarkov omogočajo, da koža lepo ogori.

Tretji produkt — HOP — pa je sredstvo za uničevanje muh in na splošno vsega mrčesa. Za take proizvode je sploh potrebno, da so porazdeljeni v majhne kapljice, ki plavajo v zraku in tako uničujejo mrčes. Zato je aerosol oblika še posebno primerna, skoraj bi lahko rekli, edina oblika, ki ustreza vsem tem namenom in jim dejansko daje željeno učinkovitost.

Za enkrat so na tržišču trije aerosol proizvodi „Ilirije“. Pripravljajo pa še nove, ki naj bi ravno tako ustrezali željam in zahtevam potrošnikov.

„NASA KOMUNA“ — glasilo izdajateljske skupnosti Občinskega odbora SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik. Izhaja mesečno. Predsednik izdajateljskega sveta Sergej Vošnjak. Ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Ivan Virnik. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Trg mladinskih delovnih brigad 7/I., tel. 20-728. Tekoči račun pri NB Ljubljana 600-18-603-25. Celoletna naročnina 400 dinarjev, polletna pa 200 dinarjev in je plačljiva vnaprej.

Tiska Tiskarna šolskih delavnic tehniških šol v Ljubljani.

Razširjajte
naš list!

Nogometaši spet v prvenstvenem plesu

Ništa še minila polna dva meseca, ko so se nogometaši v slovenski ligi ponovno spustili na zelena igrišča po nove prvenstvene točke. Po dokaj uspešnem zaključku v lanskí sezoni, sta si v tej elitni konkurenci zagotovila letošnje nastope tudi oba naša zastopnika — SVOBODA in ODRED-KRIM. Medtem ko so lani Rakovčani uspešneje startali kot Vičani, pa je letos ravno obratno. Kako to? Poglejmo!

SVOBODA ODLIČNO PRIPRAVLJENA

Letošnji izredni uspešni start Svobode je bilo treba več ali manj pričakovati. Fantje z Viča so si ob odlični podpori svojega vodstva že junija postavili cilj, da morajo v novi sezoni čim uspešneje nastopati. Njihovo dolgotrajno delo, ogromno prelitega znoja in vestnega treninga v najhujši vročini, so morale privedi do teh uspehov. Res, da je nekaj igralcev pravkar odšlo v JLA, vendar so uspeli znova urediti svoje vrste. Zal pa ne smemo pri obravnavanju vseh teh uspehov iti mimo meljubelega dogodka, ki se je pripetil na pokalni tekmi v Celju s tamkajšnjim Kladivarjem. V tem srečanju je sodnik namreč izključil tri igralce zaradi medsebojnega obračunavanja. Kljub temu, da nam prenekateri detajli o tem dogodku niso znani, pa se čudimo, kako so se anogli posamezni igralci moštva kot je Svoboda spustiti v nepremišljene poteze, ki niso prav nič koristile, nasprotno, močno škodile kvaliteti in ugledu celotne ekipe. Upamo, da nam takšnih meljubih dogodkov v bodoče ne bo treba nič več obravnavati.

ODRED-KRIM VEČNI BOLNIK

Ni še dolgo tega, kar so vsi ljubljanski časopisi, objavili senzacionalno novico, češ da Odred-Krim v novi sezoni ne bo več nastopal. Za člane kluba pa ta novica ni bila posebna, saj so tak razplet dogodkov tudi pričakovali. In v čem je bila stvar? Brez premisleka bi nekdo dejal — materialni problemi. Vendar ne! Hujše kot ta problem, se je v klubu pojavil problem pomanjkanja vodilnih kadrov. Trije ljudje ne morejo voditi kluba in se poleg tega še vsak dan boriti za najosnovnejša materialna sredstva, je vsakomur jasno. In tako je bilo v tem klubu. Ko pa so se še ti trije naveličali ubijanja samih sebe, je klub reševal vprašanje svojega obstoja na izrednem občnem zboru. Razprava, ki se je zavlekla pozno v noč, ni razen prenekaterih lepih obljub o zagotovitvi finančnih sredstev, prinesla ničesar drugega. Tako se je šele drugi izredni občni zbor izrekel za združitev z NK Ilirijo iz Šiške. Vendar pa je to preprečila uprava ŠD Odreda, ki nogometnemu klubu ni dopustila zdopcpitve. V hudi zagati, teden dni pred začetkom prvenstva, se je končno le zbralo kakih 25 pristašev, ki so osnovali nov odkor. Ta je tolikanj uredil stvar, da je Odred-Krim že

lahko nastopil na prvi tekmi v Kranju. Vse je kazalo najbolje, vendar se v zadnjem času, kakor se nam zdi, ponovno pojavljajo težka vprašanja pred odborniki, za katera nismo prepričani, da jih bodo uspeli rešiti. Torej, še danes ne moremo reči ničesar sigurnega o tem večnem bolniku.

NAJBOLJŠI IGRALCI

V prvih tekmah so se Svobodaši veliko bolje odrezali kot njihovi kolegi izpod Rakovnika. Zato tudi ni čudno, če med najboljšo petorico, po naši oceni, ne moremo uvrstiti nobenega Krimovca. Najvišje mesto smo tokrat namenili vratarju Jazbinšku, ki je s svojimi izrednimi intervencijami nemalo zaslužen za vse uspehe Svobode, za njim pa moramo uvrstiti Lobodo I., ki je skupno z Jazbinškom bil vedno najboljši mož na igrišču. Na naslednja tri mesta smemo brez zadrege uvrstiti Valjavca, Verbiča in Strmeckega. Tako smo danes kot prvič napravili tako razvrstitev in zmagovalc ob koncu sezone bo prejel pokal našega uredništva. In še kako točkujemo? Prvo mesto pet točk, drugo štiri itd.

PREMOČ GOSTOV PRED DOMAČINI

Na troboju mestnih reprezentanc Dunaja, Trsta in Ljubljane, ki je bil prejšnji mesec v plavalnem bazenu Kolezije, so zmagali avstrijski gostje z 200 točkami pred Ljubljano 113 in Trstom, ki je zbral 111 točk.

Štafeta Ljubljane je dosegla na tem tekmovanju nov slovenski rekord, saj je preplavala progo 4 × 100 m v času 4 : 33,5. Mnogo obetajoči Dermastia je odlično razpoložen preplaval progo 200 metrov metuljček v času novega republiškega mladinskega rekorda — 2 : 36,8.

BERNOTOVA in inž. JUSTIN SVETOVNA PRVAKA

Člana Ljubljanskega broderskega društva, Alenka Bernot-Potokarjeva in inž. Borut Justin, sta na nedavnem svetovnem prvenstvu na divjih vodah v avstrijskem Spittalu, osvojila v konkurenci C-2 mešano, naslov svetovnih prvakov. Njuna klubska tovariša, brata inž. Natan in inž. Dare Bernot, pa sta v disciplini C-2, zasedla odlično drugo mesto in zaslužen prejel srebrno medaljo. S tem odličnim sportnim dosežkom pa sta tudi zaključila svojo bogato, več kot 13-letno tekmovalno kariero v vrstah najboljših jugoslovanskih kanuistov in domačega Ljubljanskega broderskega društva.

(iv)

V letošnjih počitnicah pa niso vsi mirovali. Na plavalnem tečaju začetnikov, se je naučilo plavalnih veščin, kar lepo število naših nadobudnežev, ki so se srečali s svojimi učitelji, to pot na pionirskem kopalšču na Viču.

NAJBOLJŠEMU NOGOMETASU

Uredništvo našega lista bo ob zaključku sezone 1963/64 podelilo prehodni pokal najboljšemu nogometasu med obema našima ligasema — viško Svobodo in Odred-Krimom z Rakovnika. Poleg prehodnega pokala, ki ga bo prejel naš najbolje ocenjeni igralec v letošnji nogometni sezoni v slovenski ligi, bo uredništvo podelilo še posebno priznanje najučinkovitejšemu strelcu, ki bo dosegel v prvenstvenih kolih največ golov v družbi obeh naših enajstoric.

VODI JAZBINSEK

Po ocenah prvih kol letošnjega slovenskega nogometnega prvenstva, vodi v tekmovanju za najboljšega igralca obeh naših ligaških enajstoric v sezoni 1963/64, ki mu je uredništvo našega lista namenilo prehodni pokal, vratar Svobode, Jazbinsek.

Na lestvici strelcev je po nedeljskem II. kolu v vodstvu Loboda s 3 goli pred svojimi klubskimi tovariši Verbičem, Slaničem in Valjavcem, ki so dosegli doslej vsak po 2 gola.

ZA POKAL EVROPSKIH PRVAKOV

Olimpija : Silver Star (Ženeva)

Namiznoteniški igralci ljubljanske Olimpije, ki sicer gostujejo v domu TVD „Partizan“ Trnovo, se bodo po letošnjih izrednih uspehih v jugoslovanskem merilu, letos prvič predstavili tudi v najkvalitetnejšem evropskem tekmovanju — EUROCCUPU. Standardna ekipa: Veeko, Kern, Tomažič, Grintal in novi igralce Opatičan Jazvič, bo tako letos prvič zastopala jugoslovanske barve v tem tekmovanju. Dokaj naklonjeni žreb je določil tudi prve nasprotnike. To bo dokaj izenačena ekipa Silver Stara iz Zesene (Švica). Njihova ekipa v postavi Urchetti, Meyer, Powny, verjetno ne bo prevelika zapreka za odlične ljubljance, ki si bodo s to gotovo zmago priborili nastop v drugem kolu proti Čehom ali pa proti Švedom.

Če ocenimo njihove izgleds v tem elitnem tekmovanju, smo lahko optimisti. Zakaj? Le malokatera ekipa v tem tekmovanju je tolikanj izenačena, kot prav Olimpija. In to že veliko pomeni. V klubu so prepričani, da se bodo prebili najmanj v polfinale, kjer jih čaka odlično madžarsko moštvo Vasutepite Tekves iz Budimpešte. Če pa bodo nadkrilili tudi te, jim najbrž tudi romunsko moštvo CSM Cluj ne bo pretežak nasprotnik v finalu. Vsekakor pa se nam obeta v Ljubljani, vrsta kvalitetnih prireditev, ki bodo prav gotovo še razširile vrste simpatizerjev tega najuspešnejšega športnega kolektiva v Sloveniji.

Športni dogodki

Poleg nogometašev, plavalcev in namiznoteniških igralcev, so tudi ostali športniki naše občine začeli nastopati na večjih in manjših tekmovanjih. Med večje moramo šteti predvsem evropsko prvenstvo v streljanju v Stockholmu in največjo kolesarsko dirko pri nas „Po Jugoslaviji“. Zato pogledimo, kje vse so nastopali naši športniki.

KOLESARSTVO: Po solidni uvrstitvi na dirki „Po Kanadi“, se je na dirki „Po Jugoslaviji“ najvidneje uveljavil mladi slovenski kolesar, 23-letni Andrej Boltežar. Marljivi mladenič, član KK Odred iz Ljubljane, doma pa iz Črne vasi iz naše občine, je z izredno borbenostjo in hrabrostjo premagoval na dirki oviro za oviro in končno osvojil prvo mesto. To predstavlja zanj izreden uspeh, tembolj, ker je sodeloval v ekipi Slovenije in ne v državni reprezentanci, kamor ga baje zaradi utrujenosti z dirke „Po Kanadi“, zvezni kapetan Veselin Petrovič, ni postavil. Boltežar je s tem uspehom kronal svoja dolgoletna prizadevanja in mu ob tem lovoru čestita tudi naše uredništvo.

STRELJANJE: Na evropskem prvenstvu v streljanju v Stockholmu sta nedavno sodelovala v državni reprezentanci tudi naša tekmovalca Jože Vrbine in Lojze Mikolič. Tokrat sicer nista osvojila nobene kolajne, kakor spopaladi na svetovnem prvenstvu, vendar je treba pohvaliti že tudi njihove odlične rezultate, ki sta jih dosegla na pripravah pred odhodom na Švedsko v Ljubljani.

ROKOMET: Rokometaši letos sicer še niso začeli s svojim tekmovanjem v republiškem merilu (tu nas letos zastopale Partizan-Krim), v borbo z „okroglim usnjem“ pa so se že spustili v okviru tekmovanja za pokal SFRJ. V republiškem četrtfinalu je tokrat nastopil le Krim, ki si je z izdatno zmago nad Brežicami zagotovil nastop v naslednjem kolu. Kot kaže, bomo o rokometasih z Rakovnika zopet mnogo slišali, vendar nas nekatere govoriče o težavnem stanju v klubu ne morejo preveč razveseljevati in dajati mnogo upanja. Pogledati bo treba kaj je in jim še pravočasno pomagati!

KOSARKA: Po nesrečnem odhodu iz I. slovenske lige lani, so si letos kosarkarji Svobode ponovno izboljšali položaj in so trenutno v vodstvu v vzhodni skupini II. lige, kjer jim je nevaren tekmeč edinole Proletarec iz Zagorja. Upajmo, da bodo Svobodaši uspeli ohraniti vodstvo in se tako s končno zmago ponovno vrtniti v elitno republiško konkurencio.

S. J.

Balinarji „Zabe“ (v belih majicah) so z zmago na letošnjem državnem prvenstvu četvork, na vrhu jugoslovanskega balinarskega športa.

1. Pozno popoldansko sonce je ogrevalo skrite ozelenele doline in goljave, ki so se stiskale med zajetnimi pobočji Polhograjskih Polomitov, kakor da bi se bale, da jih ne bi oskrnil okrutni škorenj italijanske soldateske. V mrzlih nočeh je po dolinah potepuški veter nosil odmev pesmi partizanskih borcev.

2. Ob večernem tabornem ognju, ki so ga znali barjanski partizanski borci v svojem skitem taborišču v gozdovih okoli Babne gore ukresati tako, da ni bilo ne izdajalskega dima ne plamenov, se je dokaj pogostno oglasila tudi prava „kranjska harmonika“, s katero je godec Jaka ob tovariškem kramljanju, ubiral domače viže.

3. Partizanska četa, ki je postavila taborišče globoko v gozdu ni bila številna a borci pogumni in drzni. Oboroženi niso bili slabo, oblečeni pa dokaj pisano. Italijanske kolone, ki so jih iskale, so jim bile neizčrpni apzenal. V taborišče so prhajali borci goloroki, s spopadov pa so se vračali oboroženi.

4. Ob vznožju temnih in skrivnostno šepetajočih gozdov, je stala mala domačija, zasenčena s starim sadnim drevjem. To je bil Miheev dom, star, z nagubano streho in z malimi okni. Sonce je samo zjutraj pogledalo skozi motna okna in se skrilo še preden je Mihec vstal in se pretegnil.

5. V koči je prebival le Mihec s staro materjo. Oče in brat sta že bila v partizanih, nekje na Dolenjskem v Tomšičevi brigadi, tako mu je ob večerih pripovedovala osivela in nagubana stara mati; mama pa, ki so jo kličali na kvesturo v Ljubljano, se ni več vrnila nazaj k Miheu.

6. Tistega jutra je Mihec zgodaj vstal. Za nedra si je zataknil kos črnega kruha in ni se utegnil napiti kozjega mleka, ki ga je čakalo v počrneli kuhinji. V staji za kočjo je koza Liska meketala in meketala, da je bilo kaj. Zahotelo se ji je sočne paše in pa toplih spomladanskih žarkov. Močno nestrpna je bila.

7. Ko je stal na položni livadi pred kočjo in strmел v dolino pod seboj, je opazil na prašni, vijugasti cesti, ki je peljala v Polhov Gradec sive vojaške avtomobile, ki so brneli in hropeli ter puščali za seboj težke oblake prahu. V rosi svetlobi so se svetlikale čelade vojakov.

8. Zastrl si je oči in strmел. Italijani. Partizansko taborišče iščejo. Pozabil je na kozo in stekel v kočjo. „Mati, mati, Italijani gredo.“ Iz kamriče je pridrsala stara mati in s svojimi živahnimi sivimi očmi strmela v Miheca. „Jedeta, kaj praviš? K nam gredo, oj, ti nesreča!“

9. Stala sta na pragu in strmela v dolino. „Jedeta, jedeta, res lezejo v hrib, spake. Že vedo, da se pri nas shajajo kurirji. Mihec, hrz s kozo v gozd, meni ne store zla. Stara sem in prenemna zanje. Mihec je še vedno strmел v dolino.“ „Tak zgani se no, fant! Da bi le taborišča ne našli, jej, jej!“